

št. 1 velika noč 2020

2020 XL

(VELIKA) NOČ

Letošnji 12. marec mi bo prav gotovo ostal v spominu. V cerkvi se nas je pri večerni sveti maši zbralo nekaj več kot običajno, saj se je sveta maša darovala za pokojnega salezijanca, nekdanjega kodeljevskega župnika, g. Štefana A. Ferencaka. Pri sveti maši so sodelovali pevci in pevke župnijskega zbora, s katerim je bil pokojni sobrat na poseben način povezan. Po koncu svete maše smo se zbrali v župnijski dvorani, saj so se pevci želeli zahvaliti g. Petru in ga. Maji Rojko za dolgoletno vodenje zbora (40 let). Popoldne tega dne je že prišla po e-pošti novica, da so svete maše zaradi preprečevanja koronavirusa do nadaljnjega odpovedane. S pevci smo se po sveti maši šalili in poslavljali drug od drugega, nismo pa še slutili, da bo naše slovo veliko daljše od pričakovanega. Prepričani smo bili, da bodo ukrepi odpravljeni do velike noči in da bomo velikonočne praznike slavili tako kot vsako leto. Pa letos temu ne bo tako. Ko so prišla iz

Vatikana navodila za praznovanje velike noči, nam je vedno bolj postajalo jasno, da bodo letos cerkve za veliko noč prazne ... Vendar to ne pomeni, da Jezusa med nami ne bo. Jezus je rekel: »Kjer sta namreč dva ali so trije zbrani v mojem imenu, tam sem sredi med njimi.« (Matej 18,20) Letos sicer ne bomo zbrani v cerkvi in pred oltarjem, bomo pa kljub temu povezani drug z drugim v molitvi in po družinah. Letošnja velika noč bo gotovo drugačna, a zato nič manj sveta. Tudi letos bo Jezus vstal od mrtvih in to je upanje, na katerem temelji naša vera.

Dragi župljani in župljanke, želim vam blagoslovljene velikonočne praznike in veliko poguma, da se bomo skupaj, povezani v molitvi, soočili s preizkušnjo, ki nam je preperečila, da bi se srečali in praznovali skupaj.

župnik Grega

DRAGE BRALKE IN BRALCI,

nagovor se zdi smotrni, saj gre za delikatno izdajo, ki morda potrebuje besedo v bran. Takoj ob objavi vladnih in škofovskih navodil, se je pojavila dilema tudi glede izdaje Vrtnic. Prva skrb je bila zdravje ter z njim povezana higiena, kar je spodbudilo misel o zgolj elektronski izdaji. Kljub temu se je izkazalo, da poštnih zadev ukrepi niso drastično zadeli, pa tudi za raznašalce ne veljajo kakšni posebni prijemi. Naša ekipa se je kljub temu še dodatno maksimalno zaščitila in poskrbela, da je ves proces potekal karseda neoporečno. Po vseh teh sklepih, smo se opogumili za papirnato izdajo, posebej še z ozirom na to, da bi prenekateremu bralcu računalniška oblika morda pomenila bistveno prepreko, pa tudi da v času, ki ga je marsikdo prisiljen v drastično povečani meri preživeti za ekranom, že sam odmik od svetleče površine lahko doprinese k prazničnemu doživetju.

Nadaljnji problem pri papirnati izdaji je predstavljalo ugibanje, kdo bi v prihajajočih dneh z

veseljem posegel po 'rdeči knjižici' in kje ta navdušenec domuje. Oprli smo se na župnijsko bazo podatkov, malo ljudskega izročila, za jokerja pa smo pri kakšnem nabiralniku iz rokava potegnili dvojico izvodov in s tem odgovornost za širjenje preložili tudi na vas. Srčno upamo, da se bodo Vrtnice širile hitreje kot virus. Naj zajamejo planet!

Skoraj nič manj zahtevno ni bilo vprašanje vsebine. Ker bomo praznike preživeli brez cerkvenega obhajanja, je bilo zelo na mestu vprašanje objave bogoslužnih besedil, molitev, razlag, pridig, ki bi pripomogle k kvalitetnejšim praznikom, kar vsekakor je temeljni cilj glasila. Na koncu je vseeno prevladalo mnenje, da Vrtnice za to niso najprikladnejša oblika, saj bi na ta način hitro narasle v nepregleden kup listja; da bo tovrstne literature precej tudi v že obstoječi ponudbi katoliškega tiska in etra; in da poskušajmo ohraniti maksimalen avtorski delež. Tudi kar se tiče tematike, smo, po podobnem principu, poskušali ostati čim bolj raznoliki in široki.

Tako objavljamo odprto župnikovo pismo župljanom, unikaten in tankočutno izpisan križev pot in nekaj aktualnih ter nekaj splošnih duhovnih zapisov. Kot vedno se je našel prostor tudi za umetnost in zgodovino ali pa kar za povezavo obojega. Kljub temu, da je v času poostrenih ukrepov odpadlo kar nekaj župnijskih dogodkov, se je tudi tistih izpred tega časa nabralo za lep šopek, iz katerega nedvomno najbujneje duhti čudovit spomin zakoncev Rojko na njuno dolgoletno zborovsko pot. Nikakor pa ne bi kazalo izpustiti razvedrilnih strani, kjer bomo poleg sivih celic ter smisla za humor in domišljijo okrepili tudi kulinarično podobo prihajajočih praznikov.

Ob koncu še iskrena zahvala vsem avtorjem, ki prav preko Vrtnic dajete čutiti, kako živo je naše občestvo. Oddaja prispevkov za Terezikine Vrtnice je do nedelje, 20. septembra 2020.

Blagoslovljeno!

Urban Marinko

ŽUPNIKOVO PISMO ŽUPLJANOM V ČASU EPIDEMIJE

Ko smo se na 2. postno nedeljo (8. marec) zadnjič zbrali pri nedeljski sveti maši nismo še nič slutili, da bo to naša zadnja skupna nedelja. Res je, da svetih maš v Italiji ni bilo več in da so cerkve tudi ob nedeljah samevale, vendar se je v tistem trenutku Italija zdela zelo daleč stran. Le nekaj dni za 2. postno nedeljo je prišla dokončna odpoved vseh druženj in vsega dogajanja, z njo pa tudi odpoved svetih maš, verouka in župnijskih srečanj. V četrtek, 12. marca, smo se zadnjič zbrali v cerkvi. Prisotni smo že vedeli, da je to zadnja sveta maša. Mislili smo, da bo ta ukrep kratkotrajen, za 14 dni, morda 3 tedne. Vsekakor ne več kot do velike noči. Veliko noč pa bomo praznovali skupaj. Iz Vatikana so prišla navodila, ki so jih slovenski škofi prilagodili za nas. Sklenjeno je bilo, da bo letošnja velika noč potekala za zaprtimi vrati cerkva in brez prisotnosti vernikov. Za nas duhovnike je

to velika preizkušnja. V desetih letih svojega duhovniškega poslanstva sem vsako leto vodil velikonočno vigilijo pred polno cerkvijo ljudi. Celo takrat, ko nisem bil župnik ali kaplan. Za nekatere vernike pa je zaprtje cerkva morda še večja preizkušnja kot za duhovnike. Tisti, ki pridejo v cerkev samo ob velikih praznikih, bodo letos ostali brez vsega. Na boljšem bodo redni obiskovalci nedeljske svete maše, ki spremljajo dogajanje v katoliških medijih in so seznanjeni z različnimi možnostmi, ki so jih škofi in duhovniki pripravili za čas epidemije. V teh dneh so aktualni predvsem programi na Radiu Ognjišče ali pa na TV Slovenija in TV Exodus: prenosi svetih maš, radijski misijon, nagovori, molitve in spodbude. Vse to nas v dnevih preizkušenj povezuje med seboj. Seveda ni enako, kot če bi se lahko srečali v cerkvi, si segli v roke in voščili blagoslovljene velikonočne praznike, vseeno pa nas odpoved svetih maš in zaprte cerkve ne morejo ustaviti v naši povezanosti preko molitve.

Rad bi se vam zahvalil za vse

telefonske klice in sporočila, v katerih ste mi izkazali svojo bližino, molitveno podporo in skrb. Prav tako se zahvaljujem vsem dobrotnikom, ki ste nas v času epidemije oskrbeli z mašnjimi darovi in poskrbeli za to, da duhovniki nismo ostali čisto brez vseh prihodkov. Pa tudi kakšna dobrota za pod zob se je znašla vmes.

Čeprav bodo letos za veliko noč cerkve prazne, to ne pomeni, da Jezus ne bo vstal od mrtvih. Božje ljubezni do nas nič ne ustavi, tudi koronavirus ne. Jezus nam obljublja svojo bližino: »Kjer sta namreč dva ali so trije zbrani v mojem imenu, tam sem sredi med njimi« (Matej 18,20).

Letošnjih velikonočnih praznikov ne bomo praznovali skupaj, v živo, zato pa imamo priložnost, da se še bolj povežemo s člani svoje družine. Mnogi ljudje so ostali doma, delajo od doma ali čakajo, da se pandemija konča in da se bodo lahko vrnili na delovna mesta. Družinski člani so praktično čez noč spremenili svoje navade in vsakdanje življenje. Tudi časa, ki ga preživijo drug z drugim je

več. Poleg mnogih priložnosti to v nekatere družine prinaša dodatne preizkušnje. Predvsem tam, kjer že pred razglasitvijo pandemije ni bilo lahko živeti skupaj. Poleg osebnih odnosov so na preizkušnji tudi družinske finance, saj so ljudje ostali doma z manjšimi prihodki ali pa povsem brez njih.

Verjetno se sprašujete, kaj dela župnik v času, ko je cerkev zaprta in ni verouka. Res je, da so se moje redne obveznosti zmanjšale, vseeno pa to ne pomeni, da nimam kaj početi. Šele v februarju mi je uspelo priti na zeleno vejo glede obveznosti in dela, ki so se mi dolgo časa nabirale. Pred razglasitvijo epidemije so mi bolj ali manj ostale samo še redne sprotne obveznosti. Trenutno sem sredi generalnega pospravljanja in čiščenja župnišča, ki se pogosto prekinja zaradi telefonskih pogovorov ali kakšnega pisarniškega dela. Seveda sem si v prvih dneh privoščil več prostega časa, vzel v roke kakšno knjigo in bil več na svežem zraku. Tudi sobratje v skupnosti imamo več časa za skupne molitve, tako da sem

več časa namenil molitvi. Prej je vedno delo imelo prednost pred molitvijo, zdelo se je, da je mnogo stvari nujnih in neodložljivih, sedaj pa vidim(o), da lahko vse počaka in da je potrebno najti čas za molitev. Sveti Janez Bosko je zapisal zelo pomenljivo misel: »Veliko stori, kdor stori malo, a stori to, kar mora storiti. Ničesar ne stori, kdor naredi veliko, vendar ne stori tistega, kar bi moral storiti.« Če duhovnik odlaša molitev zaradi drugega dela, to ni dobro. V času, ko se nismo videli, nisem pozabil na župljane; z nekaterimi sem se slišal po telefonu, z nekaterimi smo si napisali kakšno sporočilo, predvsem pa smo drug za drugega molili. Ko mašujem v prazni cerkvi, se pogostokrat vprašam, kdaj se bodo prazne klopi spet napolnile in kdaj bom lahko prižgal po cerkvi vse luči, ne samo tistih, ki osvetljujejo oltar in ambon (prostor za branje Božje besede).

V poplavi e-pošte z najrazličnejšimi navodili, spodbudami in duhovno ponudbo, sem se komaj sproti prebijal skozi vse

novice. Hvala vsem za spodbude in ideje, čeprav se vsega v danih razmerah ne da uresničiti, če želimo upoštevati skrb za zdravje in trud za preprečevanje širitve koronavirusa. Osebnostno se ne čutim nagovorjenega pri tem, da bi svojo sveto mašo v živo prenašal preko spleta, saj se mi zdi, da sveta maša v živo ali na spletu ni isto. Razumem, da župljani pogrešate svete maše, zato vas lahko samo usmerim na tiste možnosti, kjer se sveto mašo lahko spremlja preko radia, TV ali spleta. In pri tem upam, da se naše cerkve kmalu spet napolnijo. Nisem pozabil moliti za vas in se vas spominjati pri svetih mašah, ki se vsak dan darujejo v naši cerkvi. Iz vaših sporočil lahko čutim lakoto in žejo po duhovni hrani. Tega se iskreno veselim, saj sem prepričan, da bo naša cerkev po končani epidemiji bolj polna. Gotovo se bo med vami našlo več ljudi, ki boste k sveti maši prišli tudi med tednom, morda celo pol ure pred začetkom svete maše, ko se moli rožni venec in da boste ob četrtnih, ko je izpostavljeno

Najsvetejše v večjem številu prihiteli in poklekli pred našim Bogom in Odrešenikom. V času pred epidemijo je bilo v cerkvi opaziti še veliko prostih mest. Upam, da bodo epidemija, strah pred boleznijo in strogi ukrepi, ki so jih sprejeli tako cerkveni kot državni voditelji, pripomogli k temu, da se bomo začeli spraševati o tem kaj je v naših življenjih resnično pomembno in kaj je odveč. Sedaj imamo čas in priložnost za to, da se sprehodimo skozi svoja življenja in skozi način, kako ga vsak od nas živi. Želim vam, da boste po končani epidemiji začeli živeti bolj počasi in umirjeno, bolj povezano z Bogom in da boste na življenje gledali skozi drugačne oči. Oči, ki jih je epidemija prečistila, jim odvzela vse filtre potrošništva, lahkomišelnosti ... ki so nam pačili resnični in pravi pogled na Boga, na nas same, na ljudi okoli nas in na vrednote, ki nas v življenju usmerjajo. Če bomo čas epidemije doživeli kot priložnost za osebno rast, potem ta čas ne bo izgubljen in ne bo zaman.

Letošnja velika noč bo gotovo

drugačna, a zato nič manj sveta. Tudi letos bo Jezus vstal od mrtvih in to je upanje, na katerem je postavljena naša vera. Dragi župljani in župljanke, želim vam blagoslovljene velikonočne praznike in veliko poguma, da se bomo skupaj, povezani v molitvi, soočili s preizkušnjo, ki nam je preprečila, da bi se srečali in praznovali skupaj.

župnik Grega

KRIŽEV POT

UVOD

Drage kodeljevske družine in vsi župljani,

Še nikoli v zgodovini samostojne države se še ni zgodilo, da bi bili priče takim razmeram. Še nikoli nismo imeli epidemije in prvič v času samostojnosti smo ostali brez svetih maš, podeljevanja zakramentov in drugih verskih obredov.

Naj bo ta križev pot vabilo, da se povežemo v duhovno občestvo in da ob posameznih postajah razmišljamo in molimo ne le za naše družine, ampak

za vse, ki se v tem trenutku soočamo z nevarnostjo koronavirusa. Naj nas molitev poveže, da bomo vztrajali v veri, upanju in ljubezni ter da bomo ohranili pripadnost skupnemu telesu - Cerkvi.

Gospod Jezus, Sin Device Marije, trideset let si preživel v nazareški družini. S tem si pokazal pomen družinske skupnosti in ji pridobil milosti, ki so potrebne za odgovorno in srečno skupno življenje. Zvezo kristjanov moža in žene si povzdignil v zakrament, ki je vir milosti za zakon in družino. Na poseben način si se za družine žrtvoval, ko si hodil po križevem potu. S smrtjo in vstajenjem si vsako družino odrešil ter jo povabil, naj se s svetim krstom in svetim zakonom vključi vate ter zaživi tvoje življenje. V duhu te hočemo spremljati na križevem potu in te prositi za vse družine, da bi bile čim bolj podobne nazareški.

Na priprošnjo Božje Matere, kraljice družine, nas utrdi v zavesti, da smo za duhovno rast družin vsi odgovorni.

1. POSTAJA

PILAT OBSODI JEZUSA NA SMRT

Jezus, kot nedolžno Jagnje si molče sprejel krivično obsodbo na smrt, da bi v naših družinah bili drug do drugega pravični in se ne bi obsojali, temveč bi se spoštovali in ljubili ter si med seboj odpuščali.

Če bližnjega obsojamo, v njem obsojamo tudi tebe. Naročil si: »Ne obsojajte in ne boste obsojeni!« Prosimo te, da bi bile družine odprte za novo življenje in ne bi nikoli še nerojenih otrok obsodile na smrt.

Usmiljeni Gospod, odpusti nam vse grehe zoper ljubezen v družini. Naj bomo drug do drugega usmiljeni in si med seboj vse žalitve iskreno odpuščamo. Pomagaj nam, da bo v naših družinah zavlada Božja ljubezen in edinost.

Gospod, hvala ti za tiste družine, ki si prizadevajo živeti po tvoji volji! Posebej hvala za družine, ki so odprte za novo življenje Božjih otrok!

Marija, kraljica družine, varuj in vodi vse družine, da bodo napredovale v medsebojni ljubezni in edinosti ter bodo

2. POSTAJA

JEZUS VZAME KRIŽ NA SVOJE RAME

Zasramovani in ponižani Jezus, po bolečem bičanju in kronanju s trnjem so ti naložili še težki križ. Molče si ga objel ter z njim sprejel vse križe in težave zakonskega in družinskega življenja, da bi vse družine odrešil in posvetil.

Že prerok Izaija je zapisal o tebi: »V resnici je nosil naše bolezni, naložil si je naše bolečine.« Jezus, naše pribežališče, vemo, da moramo nositi vsak svoj križ pa tudi križe drug drugemu, kakor nam naroča apostol Pavel: »Nosite bremena drug drugemu in tako boste izpolnili Kristusovo postavo.«

Gospod, pomagaj nam dojeti, da je osrečujoče skupno življenje možno le tedaj, kadar ob spoštovanju drugačnosti drug z drugim potrpiamo, si med seboj odpuščamo, se trudimo za prijaznost in iz ljubezni drug drugemu služimo.

Marija, pomoč kristjanov, izprosi nam pri svojem Sinu

tistih milosti, ki so potrebne, da bomo vdano nosili bremena drug drugemu in vsak svoj križ.

3. POSTAJA

JEZUS PADE PRVIČ POD KRIŽEM

Jezus, neskončna dobrota, križ je bil pretežak, ti pa si bil do konca izmučen, zato si padel, padel iz ljubezni do nas.

Tudi družine doživljajo padce, ko pridejo različne nesreče, bolezni, neuspehi, smrt in druge težke preizkušnje. Nekatere živijo v nevzdržnih gmotnih razmerah. Ob vsem tem kaj lahko izgubijo pogum in upanje ter se ne morejo potolažiti.

Gospod, takrat ko bo najhuje, pomagaj družinam, da ne bodo izgubile poguma in upanja.

Naj jih krepijo besede Svetega pisma: »Kdor zaupa v Gospoda, je kakor gora Sion: se ne gane, ostane na veke.« Spodbudi nas, da bomo družinam v stiski radi priskočili na pomoč. Ko pomagamo njim, pomagamo tudi tebi. Kadar pa bo težko nam in bomo padli pod križem, nas okrepi, da bomo odločno vstali in s tvojo pomočjo hodili naprej.

Marija, Mati Božje milosti, izprosi družinam milost, da bodo vedno premagale vse težave in šle pogumno za tvojim Sinom po poti križa in vstajenja.

4. POSTAJA

JEZUS SREČA SVOJO MATER

Jezus, tvoje srečanje z Materjo Marijo je bilo srečanje dveh najsvetejših Src, ki se neizmerno ljubita. Koliko srečanj je bilo v življenju med vama, a takšnega, tako bolečega, še ne!

V zakonu in družini gre za nenehna srečevanja: osrečujoča in boleča, površinska in globoka, iz ljubezni pa tudi brez nje. Ni mogoče živeti drug brez drugega in tudi ne drug mimo drugega. »Gospod blagoslavlja le tam, kjer je sloga,« molimo v psalmu.

Gospod Jezus, ti si za svetost družin toliko trpel, naj tvoje trpljenje obrodi obilne sadove svetosti. Zakonci naj bodo zvesti privolitvi, ki so jo dali pri sklenitvi zakona. Tako bodo zvesti v sreči in nesreči, v bolezni in zdravju ter se bodo ljubili in spoštovali vse

dni svojega življenja. Mladi naj bodo vedno v prijateljstvu s teboj in s tvojo Materjo, da jih bosta obvarovala pred stranpotmi.

Marija, Mati in kraljica družine, ti si Mati popolne ljubezni. Vodi družine k svojemu Sinu in k njegovi ljubezni.

5. POSTAJA

SIMON IZ CIRENE POMAGA JEZUSU NOSITI KRIŽ

Dobri Jezus, Simon iz Cirene ti je pomagal nositi križ. S hvaležnostjo si sprejel njegovo pomoč.

Naj tudi mi pomagamo tistim, ki so s svojim življenjem podobni mlajšemu sinu v Jezusovi priliki o izgubljenem sinu, da bi se vrnili v Očetovo hišo.

Pomagajmo pa tudi tistim, ki so podobni starejšemu sinu: da bi znali sprejemati in odpuščati.

Gospod Jezus, spodbujaj nas, da bomo s svojim zglednim življenjem, s prizadevanjem na družbenem področju in z molitvijo v oporo mladim in vsem tistim, ki se pripravljajo na krščanski zakon in družinsko

življenje. Hvala pa ti za tiste fante in dekleta, ki čas priprave preživijo po tvoji volji!

Devica Marija, pomoč kristjanov, pomagaj družinam, da bodo postale svetel zgled vere, upanja in ljubezni.

6. POSTAJA

VERONIKA PODA JEZUSU POTNI PRT

Jezus, vir življenja in svetosti, Veronikino plemenito dejanje si po Božje poplačal s svojim vtisnjenim obličjem na prtu in v njenem srcu.

V nekaterih družinah so otroci ali odrasli umsko ali telesno drugačni. Pogosto kdo v družini trpi, drugi člani pa se v njegovo bolečino ne vživimo in težko priskočimo na pomoč. Tudi trenja med starejšimi in mlajšimi dostikrat povzročajo trpljenje. Koliko izmučenih Jezusovih obrazov je po naših družinah!

Jezus, večni Sodnik, pomagaj nam, da bomo do svojih bližnjih dobri in usmiljeni, le tako bomo zaslišali tvoje osrečujoče besede: »Karkoli

ste storili enemu od teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili.« Naj v vseh družinah zavlada medsebojna ljubezen in družinska sreča.

Marija, začetek našega veselja, s prtom svoje priprošnje obriši izmučene obraze po naših družinah ter jim prinesi družinsko radost in srečo.

7. POSTAJA

JEZUS PADE DRUGIČ POD KRIŽEM

Jezus, goreči ljubitelj duš, ponovno si padel pod težo križa in tako pridobil Božjo pomoč tudi za neurejene družine, da bi našle rešitev, ki bo po tvoji volji.

Tudi znotraj urejenih družin večkrat prihaja do razočaranj, nezaupanja, sumničenj, ljubosumja, medsebojnega obtoževanja in celo do nasilja. Mnogi starši trpijo, ker so se njihovi otroci oddaljili od vere v Boga in zašli na kriva pota.

Usmiljeni Gospod, daj nam moči, da bomo neurejenim in ranjenim družinam kar največ pomagali. Zavzemali se bomo

zlasti za tiste družine in njihove posamezne člane, ki doživljajo zapostavljanje in celo krivice. Težave v svojih družinah pa bomo reševali z molitvijo in pogovorom. Zavestno se bomo izogibali nevarnostim, ki bi lahko ogrozile družinsko srečo.

Marija, kraljica miru, pomagaj vsem družinam, da bodo živele v miru in slogi.

8. POSTAJA

JEZUS NAGOVORI JERUZALEMSKE ŽENE

Jezus, goreči ljubitelj duš, jeruzalemske žene si opominjal, naj jokajo nad seboj in nad svojimi otroki.

Spodbujaj starše, naj bodo velikodušni v službi novemu življenju ter naj z ljubeznijo vzgajajo svoje otroke.

Posredujejo naj jim zaklad vere ter ljubezen do tebe in bližnjega. Otroci naj bodo deležni ljubezni obeh staršev, da jo bodo pozneje lahko tudi sami posredovali naprej.

Skrbni Odrešenik, pomagaj staršem, da bodo v družini svojim otrokom prvi

oznanjevalci vere. Vzgajajo naj jih z zgledom, besedo, molitvijo in žrtvijo. Navajajo naj jih na človeške in krščanske vrednote, na molitev in delo. Iz takih družin bodo prihajali dobri poklici za družbo in Cerkev.

Marija, Mati dobrega sveta, stoj ob strani vsem staršem in drugim vzgojiteljem ter jim svetuj pri odgovorni vzgoji otrok.

9. POSTAJA

JEZUS PADE TRETJIČ POD KRIŽEM

Zaradi naših hudobij potrti Jezus, kako te je moralo boleti, ko si tretjič padel pod križem! Podrli so te tudi tisti grehi, ki bremenijo naše družine.

Izgubili smo čut za vrednote, ki so temelj vsake družine. V mnogih družinah je opešala vera in je izginila redna molitev ter obisk nedeljske mašne daritve. Veliko kristjanov ne upošteva Božjih in cerkvenih zapovedi. Protikrščansko javno mnenje zelo negativno vpliva na versko in duhovno življenje.

Gospod Jezus, naj nas neizčrpana

duhovna moč tvojega križevega pota vodi do spreobrnjenja. Vsi kristjani naj si prizadevamo, da bi živeli po tvojem nauku in tvojih zapovedih. Če pa kdo pade, naj po zakramentu sprave vstane ter s pomočjo Božje besede, evharistije, iskrene molitve in pokore zaživi novo življenje.

Marija, pribežališče grešnikov, prosi za nas, ki se z zaupanjem zatekamo k tebi.

10. POSTAJA

JEZUSA SLEČEJO IN MU PONUDIJO VINA, Z ŽOLČEM MEŠANEGA

Neskončno potrpežljivi Jezus, vojaki so strgali s tebe oblačila in te predali mučnemu zasramovanju.

S tem si vzel nase tudi vse tegobe prizadetih in razbitih družin. Občutil si brezmejno zapuščenost otrok brez staršev in tistih sirot, katerih starši živijo brez medsebojnega spoštovanja in ljubezni do lastnih otrok. Zaznaval si bolečo osamelost vdov in vdovcev ter starih in bolnih ljudi, ki se čutijo od vseh zapuščeni. Naše

bolečine in grehe si vzel nase, da bi vsem pridobil milost za nov začetek.

Jezus, pomagaj članom prizadetih in razbitih družin. Naj najdejo moč in tolažbo v tvojem križevem potu in v trpljenju tvoje Matere. Naj med njimi spet zavlada medsebojno razumevanje, spoštovanje in ljubezen. Vsi pa se zavedajmo, da je naše telo po Božji volji svetišče Svetega Duha.

Marija, tolažnica žalostnih, potolaži vse zaradi hudega trpljenja strte člane družin in jim izprosi milost prenovljenega življenja.

11. POSTAJA

JEZUSA PRIBIJEJO NA KRIŽ

Jezus, oče ubogih, pribili so te na križ in ti vzeli vso prostost. Popolnoma oropan vsega, v nepopisnih bolečinah, si visel na križu med dvema razbojnikoma. Tudi v zakonski zvezi in družini se človek kdaj počuti, kakor da bi bil pribit na križ. Pred seboj ne vidi nobene rešitve. Podobno je z bolnikom, ki je priklenjen na posteljo, njegovi domači pa

premalo skrbijo zanj.

Usmiljeni Gospod, prihiti na pomoč preizkušanim članom družin in jih potolaži. Spodbudi njegove najbližje, da jim bodo pomagali. Opozarjaš pa vse nas: »Bolan sem bil in ste me obiskali.« Če nas bo prizadela kakšna težka preizkušnja ali bolezen, bomo to vdano sprejeli iz Božjih rok ter se skupaj z Jezusom darovali nebeškemu Očetu.

Marija, kraljica mučencev, sprejmi vse trpeče v svoje materinsko varstvo, da bodo zaživel v krščanskem upanju in se oklenili tvojega Sina.

12. POSTAJA

JEZUS UMRE NA KRIŽU

Jezus, daritev za grešnike, s svojo smrtjo na križu si odrešil vse družine.

Pred smrtjo si svojo Mater izročil apostolu Janezu in po njem vsem družinam za mater. Ona je ob tvojem umiranju na križu s teboj silno trpela. Tako je tudi sama prispevala, da je postala vsaki družini skrbna mati, priprošnjica in pomočnica.

Gospod Jezus, naj bo tvoje trpljenje za družine poživljajoč studenec vere, upanja in ljubezni. V moči križa in vstajenja naj se vedno odločajo za življenje in zvesto hojo za teboj. Posebej se ozri na tiste družinske člane, ki se poslavlajo od življenja. Pomagaj jim s svojo milostjo, da se bodo spravili z Bogom in vsemi ljudmi ter bodo dosegli večno srečo v nebesih. Usmili pa se tudi tistih, ki še ne uživajo večne blaženosti pri tebi.

Marija, Mati usmiljenja, priporočamo ti vse družine, da jih izročiš svojemu križanemu in od mrtvih vstalemu Sinu.

13. POSTAJA

JEZUSA SNAMEJO S KRIŽA IN GA POLOŽIJO MARIJI V NAROČJE

Jezus, Sin Device Marije, položili so te v njeno naročje, kakor si bil v njem po svojem rojstvu v Betlehemu.

Takrat je tvojo Mater navdajalo veliko veselje, zdaj pa je njeno srce presunil meč bolečin.

Vendar je živela v trdnem upanju, da boš poveličan vstal od mrtvih. Tvoji Materi so

podobni tisti očetje in matere, ki so izgubili svoje sinove in hčere ter zato hudo trpijo.

Naš Odrešenik, okrepi in opogumi tiste očete in matere, ki so izgubili svoje sinove in hčere v vojnah, prometnih nesrečah, zaradi težkih bolezni ali iz drugih vzrokov. Pomagaj tudi tistim staršem, katerih otroci so zašli na pot nevere in grešnih dejanj. Naj pod tvojim križem in ob tvoji žalostni Materi najdejo tolažbo in moč za vdano prenašanje svojega križa.

Marija, tolažnica žalostnih, potolaži vse starše, ki so v različnih stiskah, in jim izprosi milost, da bodo vdano nosili svoj križ.

14. POSTAJA

JEZUSA POLOŽIJO V GROB

Jezus, vir življenja, tvoja Mati in prijatelji so bili žalostni, ko so te položili v grob. Ti si bil na smrt pripravljen. Zrno je moralo umreti in pasti v zemljo, da je obrodilo obilen sad.

Tudi naše družine žalujejo ob grobovih svojih članov, ki

večkrat odhajajo s tega sveta nepripravljeni, nespravljani s teboj in svojimi sorodniki.

Jezus, upanje v tebi umirajočih, pomagaj kristjanom, ki se poslavljajo s tega sveta.

Naj se dobro pripravijo z zakramentoma sprave in svetega maziljenja ter prejmejo tebe v sveti popotnici. Njihove domače potolaži z upanjem na večno življenje. Vsi pa naj vedno živimo v prijateljstvu z Bogom in med seboj. Tako bomo po smrti dosegli polnost blaženega življenja pri troedinem Bogu, v družbi angelov in svetnikov.

Marija, vrata nebeška, napolni nas z veselim pričakovanjem srečanja s teboj in tvojim Sinom v večni slavi.

SKLEP

Jezus, naše življenje in vstajenje, pomagaj družinam, da bodo postale šole človeških in krščanskih kreposti ter skupnosti tvoje navzočnosti.

Zaslišijo in uresničijo naj tvoje vabilo k duhovni prenovi:

»Čas se je dopolnil in Božje kraljestvo se je približalo. Spreobrnite se in verujte

evangeliju!« Daj, da bo vsak družinski član zaživel v prijateljstvu s teboj in z Materjo Marijo ter z vsemi člani svoje družine. Tako bo postala po tvoji navzočnosti in dejavnosti podobna nazareški družini. Naj naše družine po medsebojni ljubezni in rodovitnosti izpolnijo Božji načrt ter rastejo v svetosti. Kot nosilke življenja, vere, upanja in ljubezni naj svetijo vsem ljudem v temi našega časa. Amen.

Miha Kosi

RELIGIJA IN ZDRAVJE

Ne bo posebej izvirno, bo pa izluščen ¹ najkrajši možni antropološki presek obeh pojmov v naslovu.

»Bolezen spremlja človeka skozi celotno zgodovino in je bila zlasti v preteklosti neločljivo povezana s

¹ Zavetnika lekarnarjev in zdravnikov sv. Kozma in Damjan v Slovenski umetnosti; avtorji: Vida Valič Fabčič, Janez Vodičar, Aleš Obreza; založilo Slovensko farmacevtsko društvo leta 2016.

Vsi citati poimensko navedenih primarnih avtorjev pomembnih misli, so prav tako navedeni v tej knjigi.

posameznikovimi verskimi prepričanji. Verovanje, da lahko nadnaravne sile in bitja vplivajo na vse dejavnike človeškega življenja, tudi na zdravje, je značilno tako za enostavna animistična verovanja, kot na urejene religije. Zaradi velike raznovrstnosti verovanj je skoraj nemogoče postaviti neko skupno pravilo, vendar na splošno velja, da so nekatere nadnaravne sile ali bitja neposreden vzrok za pojav bolezni pri ljudeh in njihovo ozdravitev. Bolezen pogosto nastopi zaradi škodljivega delovanja zlovesčih bitij, ali pa zaradi posameznikovega neustreznega ali pomanjkljivega odnosa do nadnaravnega. Vzporedno so tudi posamezniki ali skupine ljudi prevzeli vlogo posrednikov med človeškim in nadnaravnim ter na ta način prevzeli pomembno, navadno vodilno vlogo v skupnosti - šamani, svečeniki ...« ... Pomembno je, da se pri tovrstnem zdravljenju »uporabljajo zaklinjanja, magični obredi, molitve, in temelji na prepričanju, da je bolezen božja kazen in jo lahko pozdravijo le bogovi. Pogosto

je kakršno koli posredovanje posameznika zaradi tega neustrezno in lahko vodi v kaznovanje, kar na več mestih zasledimo tudi v Stari zavezi.« Kralj religiologije, Mircea Eliade, prvotne razlage bolezni opisuje takole: »Na splošno človek zboli, ker se njegova duša zgubi ali mu je `ugrabljena`. Šaman jo poišče, ujame in spet združi z bolnikovim telesom.«

Naslednja stopnja se razvije z bolj izdelanimi religioznimi sistemi, npr. v Egiptu in Mezopotamiji. Gre za to, da se obredja držijo določene tradicije, ki pa vedno bolj vključujejo postopke, ki se izkažejo kot učinkoviti. V tem vidijo delovanje bogov in ne znanstvenega poskušanja učinkovitosti. Torej nek postopek bomo ponovili, ker je bogovom všeč in bo zato prinesel ozdravljenje. Knjiga, na katero se nanašam, na tem mestu citira pionirja antropologije, Jamesa Georga Frazerja, ki pravi, da za to stopnjo velja nekako: »Vsa bitja, bodisi človeška, bodisi božanska, so navsezadnje povržena tistim neosebnim

silam, ki upravljajo vse stvari, ki pa jih vendarle lahko obrne v svoj prid vsak, kdor zna s primernimi uroki in obredi ravnati z njimi.« To se mi zdi malo preveč svobodomiseln pogled na prve civilizacije ... Kolikor je meni znano, je religijska struktura tam zelo bistvena in posameznik ne more kar čarati sem in tja ... Se pa tako tu, kot pri mnogobožstvu starih Grkov in starih Rimljanov vidi, »da gre za močno prepričanje v moč magičnih silnic, ki imajo vpliv na človeka. Telesno je bilo po takratnem prepričanju nekaj manj vrednega, zato je bilo zdravljenje preneseno na duhovno ... Kljub vedno bolj razvitemu razumevanju telesa v antičnem času, je še vedno poudarek na duhu in magiji, ki ima pogosto prednost pred medicinskimi posegi, kot jih razumemo danes.« Tudi kasneje pri Grkih, Platon še vedno govori zgolj o duhu, vse je vezano na duha. (Sprašujem se, ali ni to morda ostalo premočno prisotno tudi pri nas v krščanstvu?)

»Podobnosti najdemo tudi v

judovski tradiciji. Bolezen je lahko kazen, ki jo Bog pošilja ljudem. Tako je Mojzesova sestra Mirjam postala gobava zaradi božje jeze. Judovsko pojmovanje boleznij je vseskozi povezano s človeško krivdo. Človek zboli, ker je grešil, ni spoštoval svetega. S tem se spopade že Stara zaveza v knjigi o trpečem Jobu. Za trpljenje in posledično tudi za bolezen, tako odgovarja ta svetopisemska knjiga, ni prave razlage. Predvsem pa ni posledica božjega kaznovanja. Bolezen s takim pojmovanjem izgublja svoj magični pomen. Številni bolni so še vedno morali opozarjati nase in živeti v osami, a kljub temu je bilo vsaj mogoče razmišljati, da bolezen ni posledica magičnih urokov. Pripovedovati o gobavcih, ki so morali strogo opozarjati nase, če so se komu približali, ne gre razumeti v smislu nevarnosti okužbe z boleznijo, ampak bolj kot nevarnost okužbe s prekletstvom. Ob poznavanju tega lažje tudi razumemo novozavezno spopadanje z magičnim pojmovanjem boleznij. Sam Jezusov nastop je povezan

s številnimi ozdravljenji,« ki bi jih ob površnem razumevanju pojmovali v duhu magičnega posredovanja, a bi to bila napaka. Ne gre za duhove, ampak za potrditev osebne angažiranosti. Jezus naredi čudež, če ga v veri iskreno prosijo in ne kot nek rezultat določenega obreda, obrazca. »Lahko rečemo, da je tu veliko več poudarka na človekovi lastni pobudi in s tem manj na ujetosti v razne take in drugačne duhove. Že samo učlovečenje v krščanstvu daje večji poudarek telesu in tuzemeljskemu.« (Morda tukaj odgovarjam na svoje predhodno vprašanje v oklepaju. Ni vse telo, seveda pa ni vse samo duh. Oboje - v polnem spoju. Kristus = Bog in človek, Človek, Kristus, Evharistični kruh. Ne nek simbolično blagoslovljeni kruh. Ne, živi Bog, ki ga zdaj lahko gledamo zgolj preko FB ali TV prenosa. Ne samo neka poduhovljenost, ki mrtvi telo in pobija duha, ampak navzočnost Boga v fizični obliki, ki nam je tokrat odtegnjena.)

»Pri tem pa krščanstvo ni nikoli pozabilo svoje omejenosti. Delaj

in poslužuj se vsega, kar človeku pomaga k zdravju, a se hkrati zavedaj, da nisi vseмогоčen in ti tudi ni treba biti ... Krščanska medicina torej ni stremela k utopičnemu absolutnemu uspehu in ne k večnemu odrešenju z medicino. Trudila se je izpolniti provizorično in tisto, kar človek zmore storiti, pri čemer je najpomembnejše, da je desakralizirala bolezen v duhu strahu in bojzani pred bolniki. Po drugi strani pa je skrb za bolnega posvetila, saj je en izmed kriterijev, ki jih Kristus postavi za dobro življenje, tudi obiskovanje bolnikov in skrb zanje. S tem je bil dan močan zagon za razvoj sodobnega medicinskega razvoja. Zdravljenje ni bilo več pridržano sakralnemu in bolnik ni bil tisti, ki bi se ga morali na vsak način izogibati, ravno nasprotno - skrbeti moramo zanj.« (Ker dejansko, gre za navzočnost Boga v še eni fizični obliki - moj bližnji. Bog, ki ga srečujem vedno znova in znova, ki bi mu rad po božje ukazoval in določal njegova dejanja, v resnici pa bi ga moral spoznati, kot to kar je - Bog.)

Krščanstvo vsekakor preseže ostala verovanja in religije po svoji tesni združenosti Boga in človeka. Je pa res, da nam to pogosto ni všeč in da živimo raje neko lahkotno krščanstvo, z Bogom visoko v nebesih, v zlatem zaporu tabernaklju ali pač kjer koli že. Gotovo je čas takšen, da nas je pahnil iz samoumevnosti poteka zunanjih okoliščin ... Mogoče pa lahko kaj storim tudi, da se nekaj premakne v moji notranjosti?

Rok Kastelic

“DOBRI KRISTJANI IN POŠTENI DRŽAVLJANI”

Verjetno se je ob naslovu marsikdo vprašal, o kom govori. Morda je koga prešinilo: “O, saj med temi sem pa jaz!”. Morda pa je kdo pomislil, da biti hkrati dober kristjan in pošten državljan ni tako lahko ali niti ni mogoče, češ, Cerkev in državljanstvo oz. politika pa že ne gresta skupaj. To je stavek, ki ga kot naslov nosi letošnje *Vezilo* - pismo vrhovnega predstojnika salezijancem celotni salezijanski

družini (prosto dostopno na internetu). Vzet je izmed misli sv. Janeza Boska, ki je na tak način opisoval, kakšne mlade želi vzgajati. Preventivni vzgojni sistem, ki ga je oblikoval, naj bi služil vzgoji dobrih kristjanov in poštenih državljanov.

Namen tega članka ni obnavljanje vsebine vezila, ampak bom v naslednjih vrsticah rajši zapisala nekaj misli, ki so se mi ob prebiranju vezila ter predvsem spričo trenutne izredne situacije ob epidemiji koronavirusa pojavile v preteklem času. Že povsem ob začetku epidemije pri nas so mi na misel prišle te don Boskove besede. Zdele so se mi namreč tako zelo aktualne. Mar ni ravno zdaj čas, da po teh besedah živimo in vzgajamo - tudi z zgledom - vsi? Razmišljala sem o tem, da trenutne razmere prav vabijo k temu, da vsi zaživimo kot dobri kristjani in poštene državljanje.

Kot DOBRI KRISTJANI (ali pa vsaj, če se trudimo biti to) se moramo povezati v goreči in vztrajni molitvi. Tudi, če ne moremo v cerkev k sveti maši in ne moremo prejemati večine

zakramentov, je molitev tisto, kar nas povezuje z Nebeškim Očetom in med seboj. V svetem pismu najdemo veliko zapisov o molitvi. Kot spodbuda nas posebno v tem času lahko spremljajo naslednji: »Kjer sta namreč dva ali so trije zbrani v mojem imenu, tam sem sredi med njimi.« (Mt 18,20); »Če me boste kaj prosili v mojem imenu, bom storil.« (Jn 14,14); »Neprenehoma molite« (1 Tes 5,17); »Predvsem te torej prosim: prosite, molite, posredujte in se zahvaljujte za vse ljudi,« (1 Tim 2,1) in »Ob vsaki priložnosti molíte v Duhu z vsakršnimi molitvami in prošnjami. V ta namen bedite z vso vztrajnostjo in molíte za vse svete.« (Ef 6,18). Mar niso te besede kot nalašč za ta čas? Verjamem, da vsakega prav povabijo in pritegnejo k molitvi. Molitev pa mora biti iskrena. V tem času je marsikomu težko. Če se prepustimo hudemu duhu, hitro lahko zapademo v skušnjava, da Boga celo okrivimo za vse hudo in trpljenje, ki se dogaja. Kot dobri kristjani moramo v vsaki situaciji iskati pot k Bogu.

Vsako preizkušnjo gledati kot priložnost, da se še bolj opremo na Vsemogočnega Boga. Posebej ganljivo je poslušati in prebirati koliko spreobrnjenj se dogaja v času epidemije. Zdravniki, ki spoznavajo, da kljub vsemu znanstvenemu napredku in denarju ne zmorejo rešiti vseh. Slišala sem pričevanje, da se je nekdo med adoracijo oz. papeževim izrednim Blagoslovom mestu in svetu, spreobrnil. Svetost trenutka se ga je dotaknila in prej zavzetega ateista so v trenutku oblike solze in začel je moliti Boga. Kot dobri kristjani se moramo truditi, da bi bili odprti za milosti, ki jih po naši molitvi tudi v preizkušnjah Bog deli v izobilju.

Kot POŠTENI DRŽAVLJANI pa smo (sedaj) poklicani, da se vedemo odgovorno. Če želimo biti zares pošteni drug do drugega, je sedaj čas, da pred svoje lastne želje, ugodje in predvsem ves nadstandard, ki ga, hvala Bogu, lahko sicer uživamo, postavimo zdravje in varnost vseh. Don Bosko je bil velikokrat nadzorovan ali poklican na 'zagovor' s strani

oblasti, saj so mislili, da želi s svojo vzgojo škoditi državi in zakonom. A njegov odgovor je bil, da v salezijanskih zavodih vzgajajo mladino, ki bo v korist vsaki vladi. To verjetno pomeni, da je mladim privzgojil (krščanske) vrednote, ki v svoje bistvo postavljajo skrb za sočloveka. Trenutno skrb za sočloveka pomeni to, da se s soljudmi ne srečujemo. Pomeni to, da pokličemo koga, ki je osamljen. Da, ob upoštevanju vseh zaščitnih higienskih ukrepov, priskočimo na pomoč ostarelemu sosеду ali sorodniku. Če upoštevamo izdane ukrepe oblasti, smo ne samo pošteni državljani zaradi ubogljivosti, ampak smo pošteni državljani tudi zato, ker bodo tako lahko zdravstveni delavci svoje delo opravili skladno s svojim poslanstvom. Lahko bodo reševali življenje, ker bo dovolj zaščitne opreme in ker ne bo (naenkrat) prevelikega števila okuženih. V teh dneh sem slišala celo navezovanje takšnega odgovornega ravnanja na peto Božjo zapoved: »Ne ubijaj.« Morda se res vsi ne zavedamo, da smo lahko

zaradi svojega neodgovornega ravnanja in posledično širjenja virusa - včasih povsem nevedoč, celo krivi za smrti ljudi, ki jih sploh ne poznamo ali ne srečamo. A vendar so to ljudje, naši sodržavljeni! Kot pošteni državljani moramo tako v tem trenutku tudi mi 'koristiti' z upoštevanjem izdanih ukrepov in pomagati zajezi širjenje virusa ter na tak način reševati življenje.

Verjamem, da če se bomo resnično trudili živeti kot dobri kristjani in pošteni državljani, bo tudi Vsemogočni Oče po Svetem Duhu lahko deloval med nami, po nas in v nas. On nas namreč neskončno ljubi in vedno poskrbi za nas!

Jana Hočevar

POSTNE PREIZKUŠNJE

Odkar se soočamo s krizo epidemije, vladajo izredne razmere. Tako izredne, da je med drugim vernikom prepovedano hoditi v cerkev, ker bi to povečalo možnosti okužbe. Hvala Bogu je veliko župnikov takih, da preko

socialnih omrežij v živo snemajo daritev svete maše, ki jo lahko spremljamo kar od doma.

Drugo nedeljo v karanteni sem se odločila, da bom spremljala mašo, ki jo daruje Martin Golob, župnik iz Srednje vasi v Bohinju. Vključila sem računalnik, šla na njegov Facebook profil in poiskala takratni prenos.

Maša se je začela. Blagoslov, Gospod, usmili se, prvo berilo, psalm, drugo berilo, evangelij, veroizpoved, prošnje. Do sem je šlo vse v redu. Nakar pa prenos kar naenkrat zmrzne. Kar me seveda malce razdraži - to se pri maši nikoli ne dogaja! - a potem gre naprej. Toda med evharistično daritvijo spet zmrzne in do konca maše sploh ne dela več normalno. Ujela sem le sklepni blagoslov.

Malce jezna, še malo bolj užaljena in zaradi tega tudi trmasta sem se odločila, da bom naslednji dan spet spremljala mašo. Kako si namreč slab wi-fi drzne prikrajšati ubogo krščansko dušo za sveto mašo?! No, vsaj predvidevala sem, da je kriv wi-fi ...

Zato sem naslednjega dne zvečer zopet spremljala mašo. In seveda je bilo do prošenj vse tako, kot mora biti. Potem pa se je spet ustavilo. Že resnično slabe volje sem do konca maše - tokrat se je povezava vzpostavila šele po sklepnem blagoslovu, tako da sem videla samo še prazen oltar! - poskušala moliti, naj Vsemogočni vendar popravi to krivico, ki se mi dogaja. Zanj pa slab wi-fi res ne bi smel biti problem ... Poklicala sem še prijateljico, ki je mašo prav tako spremljala, in jo vprašala, če imajo na Notranjskem tudi probleme z internetom.

»Ne, sploh ne, danes dela še celo bolje kot po navadi!«

No, zdaj mi je pa vsa stvar že začela malce presedati. Naslednjega večera sem se zopet nalimala pred računalnik. Tokrat še celo pet minut prej in že takrat molila k Svetemu duhu, naj vendar uredi »povezavo« in mi nakloni to milost, da vsaj enkrat nemoteno spremljam mašo. Zdaj sem namreč že začela verjeti, da za te prekinitve ni kriv nihče drug kot hudi duh - zakaj bi se sicer

vedno prekinilo pred in med evharistijo, med Darovanjem, ki hudega duha najbolj jezi in straši? Tokrat je bilo prekinitev manj, a še vedno ... povezava se je spet vzpostavila šele, ko je župnik pomival kelih!

Naslednjega dne se je ponovila ista zgodba. Toda zdaj se nisem več obremenjevala, ali bo povezava dobra ali ne. Če bo, bom spremljala mašo. Če ne bo, bom molila - za konec te epidemije, za zdravstvene delavce, trgovce, policiste, vojake, za vse, ki še vedno delajo, za tiste, ki jih bo epidemija najbolj prizadela - zdravstveno, finančno ..., za vse nas in ves svet, da bi se epidemija čim prej končala, da bi se spet videli, se lahko srečali, objeli ... Spoznala sem namreč, da - če hudega duha vzamem zares - ne zmaguje samo takrat, ko ne dela prenos svete maše, ampak predvsem takrat, ko se zaradi tega jezim in me to odvrča od molitve.

Zato sem pač sprejela, da wi-fi ne dela dobro. Kdo ve, morda ima tudi to nek namen? In bil je večer in bilo je jutro. In zopet večer, ko sem lahko že petič

poskusila. In tokrat je delalo perfektno. Pri prošnjah sem še malo bolj zbrano molila - za vsak slučaj. V tistem pa v mojo sobo pride teta ... in prenos zmrzne. Vsi moji upi so se sesuli v prah in kar vidim, kako je hudič kar skakal od veselja, ko sem se že pripravljala, da bi vso jezo stresla na teto. Zagotovo se je namreč povezava spet uničila, ker me je s svojim prihodom zmotila med zbrano molitvijo za nemoten prenos! Takšne so bile misli, ki jih je prišepetaval hudi duh.

Ampak ... takrat se je razodela Božja dobrota.

»A spet ne dela? Hmmm, kaj pa če gledaš na telefonu, da imaš vklopljene podatke, in potem ne bo težav z wi-fijem?« je pripomnila.

Poslal jo je sam Sveti duh! To je bil odgovor na moje molitve! Vklopila sem podatke in mašo - da, celo mašo - spremljala do konca.

In nauk te zgodbe je ... Bog lahko razodene svojo milost, ljubezen in dobroto po še tako banalni stvari, kot je slaba wi-fi povezava, in vedno usliši

molitve, čeprav ne vedno takrat, ko to želimo, in ne na način, kot si predstavljamo.

Iva Bevc

KAJ MI POMENI BITI MLAD

Naslednji razmislek se je porodil ob branju posinodalne apostolske spodbude papeža Frančiška, Kristus živi (sinoda 2018). Naslov sinode je Mladi, vera in razločevanje poklicanosti. Temu primerno je tudi pričakovano, da je generacija mladih v publikaciji izpostavljena kot ključna in tako tudi v tem prispevku morda malce pretirano poudarjena.

Po besedah papeža Frančiška: »Biti mlad pomeni bolj stanje srca kot starost.« K mladosti, kot jo vidi papež Frančišek, torej nismo poklicani le mladi, ampak vsi. Eden izmed odlomkov, ki ga izpostavi, je prilika o izgubljenem sinu. Tu se vidi »mladost« mlajšega sina in »ostarelost« starejšega. Po besedah papeža: »Mlademu srcu je lastno, da je razpoložljivo za spremembo, da se je sposobno

vnovič dvigniti in se pustiti poučiti življenju. Srce starejšega sina pa je bilo že postarano in je dopustil, da so ga prevzeli pohlep, sebičnost in zavist.«

Sam v tem trenutku v grobem vidim tri življenjska obdobja ali načine, kako živeti življenje.

1. **Otrok** je preprost, iskren, spontan, nedolžen in mu ne moremo ničesar očitati ravno zaradi njegove nemoči in tako njegove neodgovornosti. Lahko je to fizična nemoč ali nevpilnost, kot tudi nemoč vživeti se v drugega in razumeti, da z nekim dejanjem škoduje drugemu.

2. **Mladostnik** je na vrhuncu življenja. Ne po starosti, temveč po načinu razmišljanja. Mladostnik je pripravljen slediti svojim sanjam, ne boji se poskusiti, tvegati, pasti, si priznati napake, znova vstati in nadaljevati. Iz otroka v mladostnika prerastemo s prevzemanjem odgovornosti za svoja dejanja, z raziskovanjem in utemeljevanjem svojega načina življenja. V tem obdobju, kakor meni papež, prečiščujemo, kar ni dobro, urejamo lastno življenje in ohranjamo odprtost za nove

darove. Slednja je pomemben element - odprtost za novosti. Tu se oblikuje in izpolnjuje življenjsko poslanstvo. Pri tem je vsekakor potrebno verjeti v svoj prav, kakor tudi spoštovati nasvete starejših, ki nam lahko z življenjskimi izkušnjami prikrajšajo marsikateri padec in bogatijo naše umevanje sveta.

3. Ostarel po srcu je človek, ki mu je njegova pot znana in so njegova vodila enoznačna. Gre za človeka, ki nima širine, ki odstopajoče vedenje pospremi le z godrnjanjem. Nikakor pa ne enačimo ostarelosti in odraslosti. Odrasel človek lahko živi tudi mladostno, tako da razume mlade, razume drugačen način življenja, si upa priznati svojo nemoč in tako ni vse, kar se razlikuje od njega in njegovega, le slabo. Dokler mu moči dopuščajo, lahko sam živi mladost, ko pa tega ne zmore več, svojo mladost živi v mladih. S tem ne mislim, da na vnukih, otrocih ali komurkoli izživi, kar se mu zdi, da je v življenju zamudil, ampak da je mladega sposoben videti kot posameznika, ga podpirati, z njim iskati njemu lastno pot, ne pa ga obsojati.

Ne gre za človeka, ki na vsako vprašanje ve odgovor, še preden je postavljeno do konca. Pripravljen je pozorno poslušati, poskuša razumeti in svetovati. Pridejo tudi trenutki, ko ga mlajši naučijo marsičesa novega, dobrega in je to pripravljen z veseljem sprejeti. Kam torej sodim? Kot mlad lahko sodim v že davno ostarelega in prav tako kot odrasel lahko sodim v še zmeraj mladega. Normalno se od prvih let svoje mladosti, pa vse do starosti, spreminjamo s svojimi izkušnjami, postajamo bolj premišljeni, previdni. Tako je tudi prav in povsem naravno. A vendar nekaterim uspe ohraniti del mladosti vse do konca. Ti so, vsaj meni, mislim pa, da še mnogim mladim, blizu. Z njimi se lahko posvetujemo kot z izkušenimi vrstniki, čutimo, da sta naše delo in trud cenjena. Četudi sta naša naivna mladost in premišljena mladost odraslih lahko med seboj različni, sta vseeno obe mladostni in s svojo širino sprejemata druga drugo.

Jure Marinko

FIAT MIHI, OBTOŽNICA ALI HVALNICA

POST MED ROŽNIM VENCEM IN AVGUŠTINOM

Popolna molivka, Dekla
Gospodova, Devica ponižna, so
le nekateri nazivi nespornega
ideala krščanstva, Marije iz
Nazareta, zato ni presenetljivo,
da se Cerkev v vseh časih rada
obrača k njej in premišljuje
njeno »milosti polno« življenje.
Tako naj bi storil tudi pobožni
kristjan, zlasti še v postnih
dneh, ko raševnat stopi v srčno
izbo in s težko pestjo potrka na
vest. Kako prikladen je tedaj
prizor iz Marijinega življenja:
»Ecce ancilla Domini : fiat
mihi secundum verbum tuum.«
(Vulgáta), »Glej, Gospodova
služabnica sem, zgôdi se mi
po tvoji besedi!« (Lk 1,38),
kjer še niže skloni glavo, da bi
izbil iz svojega srca sleherno
željo in brez lastne volje sledil
navodilom angela Gospodovega.

Vendar to ni nujno isti vzgib,
po katerem so se Mariji spočele
besede, tolikokrat navajane za
vzгляд ponižnosti in vdanosti.

Avguštin je prepričan, da lahko
takšno dejanje vzklije šele
iz Božjega humusa. Zdi se,
da nad vsemi Izpovedmi veje
Duh, Avguštin sam pa šele po
njem »spoznava, kakor je bil
spoznan« (1 Kor 13,12): »Glej,
veliko sem ti (t. j. Bogu, op.
U. M.) povedal, kar sem mógel
in kar sem hotel, ker si ti
poprej hotel, naj ti izpovem.«
(Izpovedi, XI, 1) »Tudi ne
povem nobenemu človeku nič
resničnega, česar bi ne bil ti
(zopet: Bog, op. U. M.) poprej
slišal od mene, prav kakor tudi
ti ne slišiš od mene ničesar,
česar bi mi ne bil sam poprej
povedal.« (Izp., X, 2).

Stopimo korak nazaj in
poglejmo, kaj popelje vélikega
učitelja po poti spoznavanja? Bi
se mu mógli pridružiti? »Hvalili
bodo Gospoda tisti, ki ga
iščejo: če ga iščejo, ga najdejo,
in če ga najdejo, ga bodo
hvalili. Naj te iščem, Gospod,
medtem ko kličem k tebi, in
naj kličem k tebi, medtem ko
verujem vate, zakaj ti si nam
bil oznanjen.« (Izp. I, 1) Čisto
v začetku Avguštin zgrne pred
nas tole »logično vezje« in nam

z neverjetno samoumevnostjo razodene vir svojih hvalnic. Saj vendar reče skoraj: oznanjen mi je bil, zato verujem; ker verujem, kličem; ker kličem, iščem; ker iščem, najdevam; ker najdevam, hvalim. Ko je ta korak napravljen, je doseženo praktično vse: od tod se razgrinja pred nas trinajst knjig, kjer je hvalnica stalna prizma, skozi katero se iz polnosti Božje svetlobe izraža zdaj ta zdaj óni pramen v konkretno človeškost. Občutek je, kot da Avguštin nikoli ne začne pisati nove knjige, preden si ne pridobi te perspektive, saj se zaveda, da bo brez nje le kôpal v krogu. Vsakič ko zopet poskuša odgrniti novo poglavje človeške (obče prek svoje) resničnosti se potopi v to zrenje, šele od tod črpa posamezne obtožbe in kesanja.

S tem nastavlja ogledalo klasični ideji o verskem življenju ali ji postavlja vsaj alternativo: danes se zdi primeren ideal krščanstva človek nadzemske ponižnosti in skromnosti, nepompozen, preprost, nekako mistično ljubèč, v vsakem trenutku očitno oprt v globok notranji svet. Še več: tako prikladen se

zdi, da si je težko predstavljati kakršnega koli drugačnega v svetu, ki Cerkev obsoja in ji oponaša, da poskuša skrivati svojo grešnost, šibkost, utrjevati posvetno moč, držati v rokáh oblast, ne priznavati napák itd. Zazdi se, da bi kakršno koli drugačno gesto svet malodane upravičeno sprejel z velikim odporom; da je edini ustrezeni položaj Cerkve v svetu tisti s sklonjeno glavo, ponižno priznavajoč grešnost sebi, svetu in Bogu.

Še močnejše se ta način razmišljanja vsiljuje, ko poskušamo prodreti na osebno raven. Ni si lahko predstavljati drugačnega (nasprotnega) nastópa, ki ne bi, vsaj na osebni ravni, potiskal samega sebe v ospredje oz. delal nekakšnega samovšečnega šova. Saj nas stopnja naše zavesti sili, v svesti si človeške bede, vsakršno ornamentacijo življenja videti kot pobeljen grob, čemur se pri zdravem psihičnem stanju ni moč izogniti. In prav je tako, saj lahko vidimo žalostne posledice zabrisovanja te meje, kar skuša doseči na primer sodobna razvedrilna industrija. Na Božjo

žalost ji tudi Cerkev vedno pogosteje sledi: zastrašujočo količino plehklega béleža smo ustvarili ... Klasično pojmovanje verskega življenja ima pred očmi torej alternativo: iskrena beda človeka ali pa lažno veličastvo malika, med katerimi malo bolj konservativen kristjan izbere prvo, liberalnejši pa drugo.

Hans Urs von Balthasar govori v prvi knjigi svoje epohalne teološke trilogije (*Herrlichkeit; Eine theologische Ästhetik*, na žalost ni prevedena) o doživetju lepote. Lepota, pravi, notranje vsebuje misijonarski nagib. Kdor je doživel nekaj lepega, bi od srca rad vsem govóril o tem. Lepota osebno prevzame, nagovori in pošlje. Zato tudi stoji Lépo na začetku Balthasarjeve trojice, prav nasprotno kot pri razsvetljenemu Kantu, ki postavi na začetek Resnično, nato Dobro in šele na konec Lépo. Zdi se, da se na podoben način Bogu bliža tudi Avguštín: prevzet od Božje veličine v enem skoku preskoči alternativo med iskreno bedo in lažnim veličastvom, ki se je kot

izključna ponujala na sklépu prejšnjega odstavka in prevzet od Božjega preseže svoje osebne prepreke. S sodobnim izrazjem bi rekel, da je zretje Božje lepote vizija, ki preleti partikularne probleme ter jih poveže v smiselno celoto. Brez nje ostaja sleherni napor ujet ali v egocentrizem ali malodušje. Lahko bi rekli celo, da je edini izhod iz začaranega risa iskanja in brskanja znotraj sebe, znotraj svoje omejenosti.

Morda pa gre poleg človeške še za neko posebno slovensko janzenistično nagnjenost, da smo izvirni latinski naslov *Confessiones* prevedli v *Izpovedi* (prvi prevod A. Sovrè) ali pa je togo zgolj naše razumevanje sicer ustrezno prevedenega izraza. V vsakem primer Jakob Šolar v uvódu k prvi izdaji osvetli: »Naslov *Izpovedi* bi torej najbolje tolmačili kot hvalnice; a latinski izraz in naslov s tem še ni izčrpan. Tudi z izrazom priznanja izčrpamo le delom latinski izraz; najbliže bi bil slovenski izraz 'spoznanja' v tistem širšem pomenu, kakor so svetniki božji spoznavalci, kakor spoznavamo in obžalujemo

grehe. Tudi izraz Izpovedi je treba razumeti v širšem poménu: izpovedujem Boga, vero vanj, izpovedujem Bogu svojo ljubezen, hvalo zahvalo in šele nazadnje v tistem poménu, ki nam je zaradi zakramenta najbližji, izpovedati komu grehe.«

Če se s tako razširjenim razumevanjem približamo Marijinemu oznanjenju, nam v oči še posebej pade angelov nagovor »obdarjena z milostjo, Gospod je s teboj«, ki nedvoumno kaže na posebno tesen odnos, dalo bi se razbirati celo posebno stopnjo Božjega razodevanja, s katero jo je »obdaril«. Marija stoji v žarišču Božje slave, obdarjena z milostjo zre Gospodovo veličastvo posebej jasno. Kdo bi ne bil navdušen nad tako popolnostjo do te mere, da bi ji bil pripravljen slediti iz golega entuziazma. Pritrditev torej predstavlja pravi izbruh življenjske moči, navdušenja nad lepoto Boga in njegovega načrta. S tem nikakor ne merim na razumevanje, za to je očitno, da ni popolno, saj ga sprašuje o konkretnostih. A

ravno to še močnejše priča, da nerazumevanje nikakor ni ovira za prvinsko dojetje lepote, za hvalnico Bogu, za navdušenje nad Njim.

Še celo izraz »služabnica« je treba razumevati mnogo širše, saj se s pojmom »Božji služabnik« v stari zavezi označuje »človeka, popolnoma predanega Bogu, absolutnemu Gospodu. V tem smislu je služabnik častni naziv Mojzesa, Józqueta, Davida in prerokov.« (op. Gorazda Kocijančiča k Rim 1,1; SSP) To pa zopet potrjuje, da se je Marija v tistem trenutku bolj navdušeno videla kot veličastno potomko družbe Najvišjega, kot pa bedno služabnico. Tudi Pavel o vsakem Kristusu predanemu človeku vzklika, da je hkrati Gospodov osvobojenec in Kristusov suženj. (prim. 1 Kor 7,22)

Bistveno dopolnilo je treba dodati tudi pojmu »obdarjenosti«, saj bi se orisano razumevanje zlahka videlo kot omalovaževanje deleža Marijinega napora, vse skupaj pa bi dobilo trpek idealistični priokus, češ, njej je

bilo vse tako rekoč na pladnju prineseno. Daleč od tega! Marija je morala biti skrajno odprta za Božje presevanje, odpiranje pa je vselej napor. Vendar ne gre toliko za odpiranje konkretnim vsebinam Načrta, kot za odpiranje Načrtovalcu, v katerem postajamo zares odprti za vsakršno konkretnost.

Čeprav lahko tole izgleda kot mešalnica megle, naj iskreno povem, da v tem vidim bistveno posebnost krščanskega načina življenja in, kot sem poskušal pokazati v sredinskem delu, edini izhod iz dialektike med egocentrizmom ter samozaničevanjem, tem perečim problemom civilizacije in kristjana v njej.

*

Kakšna pa naj bo molitev vsakega izmed nas, ki se ne čutimo »obdarjeni z [izredno] milostjo«? Gospod, daj mi uzreti le delček tvojega veličastva! Naj se mi, prevzetemu od tvoje lepote, razdrobljeno življenje sestavlja v celoto, nesmisel dobiva smiselne poteze, tvoja volja pa postaja moja želja in moje poslanstvo. Daj mi zreti,

30

Gospod, da te bom hvalil ...

Razlika med običajnim samoobtožujočim iskanjem zveličavne volje Božje in Marijino predajo v Božje roke je neznatna, a bistvena: od pasivnega sprejemanja nekakšne usode nas navaja v gesto največje aktivnosti, želje po sledenju, v nas nastavlja duha hvalnice. Ta pa se prej ko slej, po obljubi, prelije v magnifikat, v hvalo za izkazano milost.

Urban Marinko

DUHOVNOST VESELJA IN UPANJA VELIKE NOČI

Še ena iz mojega arhiva ... Nekaj o don Bosku z bežno navezavo na COVID-19 v sklepu.

Don Bosko je svetnik veselja in pogoste so njegove besede: »Svetost obstaja v tem, da smo zelo veseli.« »Bodi vedno vesel!« je recept za svetost, ki ga je predložil Dominiku Saviu, ki je bil pobožen in miren deček. Zaradi takšnih in

drugih podobnih besed je don Bosko velikokrat prikazan kot nekakšen veseljak, ki mu je bilo v življenju vse lahko in ki se je skoraj vse življenje presmejal. Vendar je njegovo veselje globlje od tega, saj mu je bilo pogosto zelo težko, vendar je iz trpljenja črpal moč za novo veselje². Zavedal se je, da je odločilna resnica krščanske vere vstali Kristus. Vsemogočni, ki se je utelesil, živel dobrih trideset let med ljudmi, nato trpel in umrl, zato da je lahko vstal. Pristno in globoko veselje lahko pride šele po izkušnji žalosti in obupa. V takšnem stanju se duša človeka kali in dobiva potencialno energijo za upanje, ki bo lahko temu sledilo. Seveda je tovrstno veselje Božji dar človeku in »navadno« zadovoljstvo neskončno presega. Iz globokega zadovoljstva se rojeva sreča in razumevanje blagrov ter nato prenos teh v življenje.

Mladim na robu družbe je don Bosko ponudil možnost, da doživijo življenje kot praznik in vero kot srečo. Ni jim skušal

zamegliti pogleda na stvarnost in je velikokrat govoril o smrti, ki je edini nujni del človekovega življenja. Rekel je celo: »Da se resno odločimo glede svojega poklica, se moramo postaviti v trenutek smrti: šele tedaj spoznamo resnico, popolno resničnost.« Z rednimi molitvenimi vajami za srečno smrt vsak mesec, ki jih je molil s svojimi mladimi in s pogostim pripovedovanjem o končnosti človekovega dela na zemlji je don Bosko poudarjal skrivnost Velike noči. Kajti smrt Jezusa Kristusa je bila popolna združitev Boga s človekom, z njegovo minljivostjo. In iz tega se rodita upanje in veselje Velike noči. Jezus je vstal, vstali bomo tudi mi! Zato je oratorijska molitev vesela. Oratorijska pedagogika vključuje vesele dogodke: glasbo, gledališče, sprehode, šport. Na temelju upanja se je življenja mogoče veseliti in ga živeti s čisto vestjo in v prijateljstvu z Bogom, ki je človeku blizu. Zaradi veselja ne pozabimo na naše dolžnosti, ampak jih prav zato, ker smo veseli, živimo še bolj zavzeto. Don Bosko je

² To dokazujejo mnoge njegove sanje, govori, pisma in tudi spomini.

povezal dvorišče, resno učenje in vztrajnost v dolžnostih v eno samo duhovno izkušnjo. Kakšen preplet: zavedanje končnosti, ki rodi veselje; resnost, ki pripelje prav tako do veselja. Veselje je namreč znak čistega srca, ki ljubi Boga.

Pomembno se mi zdi opozoriti še na razliko med (krščanskim) upanjem in (novoveškim) optimizmom, ki jo je poudaril (takrat še) kardinal Joseph Ratzinger. Tega razlikovanja v salezijanski literaturi nisem zaznal, kljub temu da je prav o »optimizmu« kar veliko zapisanega. Dosedanji salezijanski poudarki so čisto solidni in jih ne želim kakorkoli razvrednotiti ali označiti kot zgolj novoveške prazne marnje, vendar pa jim umanjka bistveno razlikovanje med upanjem in optimizmom. Zato se mi zdi še posebej poučno, da o njem zapišem nekaj malega in pomagam k uporabi ustreznih pomensko prečiščenih izrazov.

Optimizem je nekakšna oblika vere v zgodovino, ki nas skuša prepričati, da bodo prišli boljši časi, ko bo družba bolje urejena

in ko bo človek postal novi človek. Nekakšen bivanjska utopija, da morajo stvari, vsaj dolgoročno, vedno iti na bolje - da bo naše človeštvo vedno bolj človeka vredno in bo vse super. »Ljudje, ki dvomijo o optimizmu, o napredku, o utopiji, ti ljudje frontalno napadajo duha novega veka,« je zatrdil Ratzinger³ in nadaljeval: »Menim, da lahko razumemo in na novo zaživimo resnično bistvo krščanskega upanja le, če njegove ponaredke in spačke, ki jih povsod skušajo podtakniti, spoznamo kot to, kar so. Veličina in razumnost krščanskega upanja se spet pokažeta šele tedaj, če se osvobodimo ponarejenega blišča profanih posnemanj pristnega upanja.« Krščansko upanje ni prepričanje v to, da se bo na svetu vse uredilo, da bodo vsi ljudje med seboj nekoč prijatelji in da bo razdelitev dobrin postala bolj pravična. Upanje se s tem ne obremenjuje preveč, saj bi takšna zagnanost proizvedla pretirano aktivnost, s tem pa

³ Joseph Ratzinger, Zazrti v Kristusa. Nadškofijski ordinariat Ljubljana (Ljubljana, 1990).

površnost in revolucionarnost. Seveda se je nujno potrebno truditi za boljši svet, kakor neprestano opozarja papež Frančišek, vendar ne nekako na silo. Na vsakem koraku, a ne za vsako ceno; kajti na nek način je vse že dobro. Kristus je zlo že premagal in odprl človeku pot k Bogu oz. mu dal polnost ljubezni. Bog je dejansko bil človek. Pa tudi človek je lahko Bog, če se usidra v Kristusa oz. če v njem prepozna svojo najvišjo resničnost. Seveda je res, da živim na svetu in da sem človek - vendar, še bolj je res, da živim, ker me je Bog poslal, da živim.⁴ Upodobljen sem po Kristusu in z njegovim vstajenjem lahko upam tudi na svoje vstajenje. V času biološkega življenja pa moram čim več časa preživeti v miru in v ljubezni do sebe, bližnjih in Boga.

Novoveški optimizem pa ne želi

4 Zavedam se, da je neumno reči, da je nekaj res, drugo pa, da je potem še bolj res; vsaka stvar je resnična ali pa ni. Ni mogoče korakati po nekakšnih stopnicah resničnosti in imeti nekaj za pol resnično, nekaj za 80% resnično ... Z zapisanim sem skušal zgolj izraziti neko podrejenost naše vsakdanje resničnosti tej bistveni resnici, ki vzpostavlja vse ostale resničnosti.

imeti nič s temi naturalistično-znanstveno nedokazljivimi rečmi in zaradi tega išče druge vire »upanja« oz. optimizma. Ali v tehničnem obvladovanju sveta ali pa v boju za enakost vseh ljudi. Vendar je oboje neizvedljivo. Sonce bo slejkoprej razneslo; močno dvomim, da bo za to mogoče tehnično poskrbeti. Kdor bo rekel: »Ja saj, vendar čez toliko let bo to mogoče,« je pač novoveški optimist. Trenutno ne znamo niti točno napovedati potresov, kaj šele zaščititi vseh prebivajočih v bližini epicentra. Torej, je nekakšen pesimizem mnogo bolj upravičena izbira. Prav tako tudi ljudje med seboj ne moremo biti enaki (lahko smo enakopravni, enakovredni; enaki pa nikakor!) in zato bo vedno prihajalo do razlik med nami. »Na tem mestu lahko rečemo: cilj ideologij (kar novoveška vera v znanost vsekakor je) je konec koncev uspeh, v katerem moremo uresničiti svoje lastne želje in načrte.«⁵ Na drugi strani pa je cilj krščanskega upanja prav

5 Joseph Ratzinger, Zazrti v Kristusa. Nadškofijski ordinariat Ljubljana (Ljubljana, 1990), str. 42.

nasproten: je dar ljubezni, ki se nam daje brez vsake naše zasluge ali proizvodjanja. Največja dragocenost nam je podarjena, saj je sami ne zmoremo narediti.

V vsakem primeru pa moramo razumeti, da je človek po svojem bistvu naravnano na prihodnost. Da ne more živeti, če izgubi neko povezavo z upanjem ali njegovim lažnim nadomestkom, optimizmom. Nekaj dobrega se mora skrivati v prihodnosti, tudi če je daleč ali meni osebno nedosegljivo, mora biti - drugače življenje izgubi svoj smisel. In don Bosko je znal to naravnano na prihodnost usmeriti v pravo smer, v upanje. Iz upanja pa se je rojevalo potem veselje, ki je napolnjevalo salezijanske ustanove.

Da še aktualiziram, čeprav je to tema, ki smo je že vsi siti. COVID-19 je streznitev, je pokazatelj, kako je optimizem prazen - kako varljiv je naš napredek, naša civiliziranost. Večine seveda ne bo avtomatično popeljal k pristnemu upanju, bo pa

morda komu pomagal, da se loti iskanja Smisla, nečesa polnejšega v življenju. Slaba tolažba ob vsem trpljenju, ki ga bo povzročil, ampak pač, nikoli (vsaj kolikor se spomnim) nisem bil ravno optimist ... Trudim pa se, da bi bil upajoči realist.

Rok Kastelic

LUDWIG VAN BEETHOVEN

Leto, pravzaprav 12 mesecev od decembra 2019 do decembra 2020, je posvečeno praznovanju 250-letnice rojstva glasbenega genija Ludwiga van Beethovna, flamskega izvora, rojenega v mestu Bonn ob Renu, 16. ali 17. decembra 1770. Njegovi občudovalci so prepričani, da je, tako kot Mozart, prišel iz nebes. Ludwig je bil že tretji rod glasbenikov, ki so delovali v Cerkvi in na dvoru kneza, ki je bil njemu in glasbi zelo naklonjen. Dovolil mu je, da je odšel na Dunaj, da bi se šolal pri Mozartu. Toda materina bolezen in smrt sta to preprečila. Kasneje, že po

Mozartovi smrti, se je vrnil na Dunaj in postal Haydnov učenec. Ni bil preveč zadovoljen s Haydnovimi metodami učenja in postavljanjem prednosti v glasbenem razvoju. Skrivaj je začel študirati pri uveljavljenem Schenku in kasneje pri najboljšem glasbeniku in učitelju kontrapunkta Albrechtsbergerju. Prišel je na Dunaj v uk in ostal do smrti, kajti tudi Dunaj tistega časa je bil, kakor Mozart in Beethoven, enkraten. Bil je prestolnica Sv. rimskega cesarstva nemške narodnosti in Habsburške monarhije. Življenje znotraj obzidja je kipelo v mestnih hišnih zabavah, ki so bile tudi polja tekmovanja, kdo bo privabil pomembnejše in uglednejše osebnosti iz umetnosti, politike in družbe. Tudi mladi Beethoven je bil v salonih radoviden glasbenik, čeprav je kljub temu ostal kljubovalen in samozavesten, zavedajoč se svoje darovitosti. To dokazuje tudi anekdota, v kateri vzame mero knezu Lichnowskemu rekoč: »Knez, vi ste to po rojstvu in slučaju. Knezov je bilo in jih še bo

na tisoče. A Beethoven je samo eden.« Beethovnova leta na Dunaju potrjujejo, da ni bil samo božansko navdahnjen, temveč je bil do sebe brezobzirno delaven in predan svojemu glasbenemu poslanstvu. Vendar njegovo življenje do obupa grenijo tri usodnosti. Najprej nesrečna zaljubljenost v grofico Julio Guicciardi, ki so jo že mlado zaročili grofu glasbeniku Gallenbergu. Njena najboljša prijateljica Thereza je bila tako zaljubljena v Ludwiga, da je razdrla zaroko in se podala v samostan.

Drug udarec je doživel, ko je spoznal, da njegova gluhota napreduje. Po tem spoznanju je zbral moči in napisal oratorij Kristus na Oljski gori, ki so ga izvedli v njegovi hiši Theater an der Wien.

Tretji kamen okoli vratu je pomenil nečak Karl, sin njegovega brata Karla, za katerega je bil prepričan, da je bil kukavičje jajce. Bil je zapravljivec in kvartopirec. Beethoven je z njim imel nešteto preglavic.

Sedaj je že prišel čas, da se posvetimo njegovi glasbi. Za začetek podatek, da je največkrat izvajani skladatelj. Zanimivo je tudi dejstvo, da je visoko cenil Bacha, predvsem njegovo delo Prav uglašeni klavir, kot učna literatura pri učenju kontrapunkta. A ko pregledamo njegova dela, hitro ugotovimo, da je 'obdelal' vse glasbene oblike svojega časa in skoraj vsa glasbila. Za razumevanje in občutenje njegove glasbe je potreben tudi uvid v politična dogajanja v Evropi, ki jih je ne samo spremljal, temveč tudi čustveno prizadeto ovekovečil v svoji glasbi, ki je popoln odziv na njegovo bitje in žitje, klic duše genija, da tudi želi, da s svojo glasbo osreči vsakega človeka.

Franc Bergles

NIKO GRAFENAUER

V času domačega šolanja smo pri predmetu slovenščina dobili za nalogo napisati seminarsko o pesnikih, pisateljih ali dramatikih. Izbira je bila poljubna. Jaz sem se odločila za Nika Grafenauerja, priljubljenega še živečega pesnika. O njem prej nisem vedela skoraj ničesar, imam le otroški spomin na Pedenjpeda, ki ga poznamo skoraj vsi. Prav zato sem se želela bolje seznaniti z njegovim življenjem in delom. Naj na kratko povzamem in seznanim še vas.

Za začetek smo morali napisati nekaj o njegovem življenju. Naj povem, da se je njegovo začelo zelo žalostno, saj je že v zgodnjem otroštvu izgubil starše, zato ga je vzgajala starejša sestra. Po končani šoli je leta 1960 maturiral na ljubljanskem učiteljišču. Zatem je nadaljeval študij primerjalne književnosti in literarne teorije na Filozofski fakulteti v Ljubljani in diplomiral leta 1969. Po diplomi je bil sprva samostojni književnik, zatem

daljše obdobje urednik knjižnih zbirk za otroke pri založbi Mladinska knjiga, nazadnje pa do upokojitve direktor in glavni urednik Nove revije. Zdaj ustvarja in živi v Ljubljani, star je 79 let.

Poleg Grafenauerjeve poezije za odrasle je pomembna še njegova otroška poezija (Pedenjped; Kaj je na koncu sveta; Nebotičniki, sedite ...), prav tako za otroke piše tudi prozo (Majhnica). Grafenauer tudi prevaja, največ nemško poezijo, s Kovičem je sestavil izbor najboljše nemške poezije dvajsetega stoletja, piše tudi eseje. Lahko rečemo, da je mednarodno priljubljen pesnik, saj so njegova dela prevajana v nemščino, angleščino, francoščino, italijanščino, ruščino, češčino, slovaščino, poljščino, srbohrvaščino, makedonščino, švedščino, madžarščino. Niko Grafenauer je za svoja dela dobil kar precej nagrad, zelo pomembni sta nagrada Prešernovega sklada (1980) in Prešernova nagrada (1997).

Njegove pesmi se mi zdijo realne, preprosto življenjske, sodobne, lepo rimane ter lahko razumljive. Prilagam pesem, ki mi je bila še posebej všeč.

Emma Kolmanko

ŽIVLJENJE

*Življenje tako živi,
da ga je zmerom manj.
Kot pesek med prsti polzi
dan na dan.*

*Življenje ne more živeti
tako, da stoji.
Najmanj kar mora početi,
je to, da na nitki visi.*

*Življenje se včasih drži
veselo na smeh,
a včasih le težka taji
solze v očeh.*

*Najlepše je, ko se razsipa
z žarom na vse strani
in vse do poslednjega hipa
z visokim plamenom gori.*

KAJ PA VI POJETE?

Alojzij Mav je bil slovenski duhovnik, skladatelj in dirigent (1898-1977).

Pisal je cerkvene in zborovske skladbe ter scensko glasbo. Njegovo najjobsežnejše delo je opereta Angel z avtom na libreto Maksa Simončiča, ki je bila na odru ljubljanske Opere uprizorjena leta 1940.

“Pri Mavu najdemo vse: prvovrstne božične, postne in velikonočne pesmi, odlične Marijine, obdobjne in praznične skladbe. Premore tako latinske kot slovenske maše, ki jih je pisal že davno pred koncilsko preno. Ima pesmi vseh vrst: lahke za podeželske zборе, kot tudi reprezentančno mogočne, ki lahko brez zadrege zastopajo našo pesem kjerkoli zunaj domovine.” Tako je o Mavovem delu zapisal skladatelj Jože Trošt.

Izredno priljubljena je njegova pesem Marija, mati moja. Za mnoge pesmi je sestavil tudi besedilo (Sveti Jožef naš čolnič vesla, Bodi nam pozdravljena).

Alojzij Mav je avtor pesmi **Moja domovina**.

*Oče, mati, bratje in sestre,
koče, mesta, trate in steze,
holmi, skale večnega snega:
to je moja domovina!*

*Prva pesem mladih sončnih dni,
varovanka fantove moči,
kres, ki sega meni do neba:
to je moja domovina!*

*Zemlja rodna moja je tako,
da, če treba, bil se bom za njo.
Zadnja kaplja mojega srca:
to je moja domovina.*

*Zdrava bodi moja lepa
domovina,*

*zdrava bodi moja lepa
domovina,*

*zdrava bodi moja lepa
domovina,*

moja lepa domovina!

Amalija Lazar-Bevc

PRILOŽNOST ZA RAZUMEVANJE ZGODOVINE

Ob trenutni situaciji se kot zanimiva primerjava kar sama ponuja zgodovina 14. stoletja, ki ga med drugim zaznamuje tista kužna bolezen, ki je kužnim boleznim dala to ime. Torej kuga ali črna smrt, ki je ime za kugo prav v 14. stoletju. Da bi bolje razumeli situacijo, v kateri smo se znašli, si lahko pogledamo, kako so si situacijo razlagali ljudje, ki so živeli na istem območju kot zdaj živimo mi in preživljali še bistveno hujšo preizkušnjo.

Katastrofični dogodki na vzhodu Azije so se začeli leta 1333, ko je na Kitajskem zaradi lakote umrlo več tisoč ljudi, v naslednjem letu pa še nekaj tisoč zaradi poplav. Sledili so tudi roji koblic, potresi, ugrezanje gora. Vse te grozote pa so bile le uvod v pravo tegobo, ki je zadela te ljudi - kugo. Novice o kugi so Evropo dosegle leta 1346 in kljub vsemu, kar so slišali, da se dogaja na Kitajskem, v Indiji in Mezopotamiji, v Evropi ni

bilo zaznati strahu, da bi se ta bolezen, ki se hitro širi, nekoč prišla tudi v Evropo. Vzhodne dežele so bile nepredstavljivo oddaljene od njih in težave, ki jih imajo tam niso bile težave, ki bi jih lahko imeli tudi v Evropi. Novice o kugi so bile le zanimive zgodbe, ki so jim verjeli le zaradi mitičnosti teh dežel.

Podobno je bilo vzdušje tudi konec prejšnjega leta in na začetku letošnjega, ko smo spremljali razvoj bolezni na Kitajskem, ki se je hitro širila po mestu Wuhan in provinci Hubei, ter komentirali ukrepe, ki so jih izvajali na Kitajskem. Malo pa je bilo govora o tem, kaj bi bilo dobro storiti, da se virus ne bi razširil k nam, saj je bil kljub globalizaciji virus od nas preveč oddaljen, da bi nas resno skrbelo. Morda prav to daje najboljši vpogled v misli prebivalcev Evrope v 14. stoletju. Če se že nas ne dotaknejo stvari, ki se dogajajo 8000 kilometrov stran, koliko bolj so bili od tega dogajanja odrezani v srednjem veku, ko je že samo novica, da se na vzhodu nekaj dogaja, lahko do Evrope potovala več mesecev ali celo let.

In v Evropi bi kuga ostala le zgodba iz daljnih dežel, če se ne bi razširila skozi pristanišča po Mediteranu in kmalu so jo poznali povsod v Evropi. Mitični izvor kuge v Evropi pa se pripisuje genovski trgovski postojanki Kafi, na polotoku Krim. Utrdbo Kafo je napadla tatarska vojska in se pripravila na dolgotrajno obleganje mesta, med obleganjem pa je tatarske sile uničila kuga, ki se je razširila med njimi. Zaradi velikih izgub so morali obleganje odpovedati, vendar pa so, preden so odšli, poskrbeli, da bodo tudi Genovežani okusili trpljenje, ki so ga doživeli sami. Tako so svoje umrle s katapultni metali čez obzidje utrdbe in kljub trudu Genovežanov, da bi trupla kar se da hitro odnesli v morje, se je kuga kmalu razširila med njimi, saj so bili v zaprtem mestu z velikim številom prebivalcev. Ob paniki so se odpravili v domačo Genovo, saj zaradi kuge utrdbe niso več mogli braniti, s seboj pa so seveda prinesli tudi smrtonosno bolezen. Seveda je kuga v Evropo do začetka leta 1348 prišla po več različnih poteh in zanjo niso bili krivi samo

genovski trgovci.

Pomembno je, da je v zgodovinskih virih moč zaslediti, da so bili za vnos kuge v Evropo krivi tujci, ki so tudi drugim privoščili trpljenje, ki so ga sami doživljali. Tudi danes lahko spremljamo obsodbe, ki se zgrinjajo nad Kitajsko, saj je to dežela, kjer se je razvil ta virus. Po spletu so hitro zaokrožili članki o tržnicah z divjimi in morskimi živalmi, ki prikazujejo živali v zelo slabih pogojih, ki so krivi, da se je tam razvil ta virus. Poleg Kitajcev pa so seveda krivi tudi Italijani, ki se niso ustrezno pripravili in karantene niso upoštevali, krivi so tudi vsi Slovenci, ki so hodili na potovanja v Italijo in na poti nazaj domov prinesli virus. Najprej so torej krivi na drugi celini, potem naši sosedi, kasneje naši sodržavljeni, mi pa nismo krivi ničesar, ne v srednjem veku, ne v sedanjosti.

Medicina je bila v 14. stoletju na zelo nizkem nivoju, zato se je pojavljala ideja, da se kuga širi kot oblak strupenega plina, to so imenovali miazma. Z današnjim znanjem je taka

ideja hitro ovržena, v srednjem veku pa so si ta način širjenja, in sicer, da je kuga na nekem ozemlju prizadela in pobila mnogo ljudi, potem pa to ozemlje zapustila in se premaknila drugam, razlagali preprosto, kot da bolezen sama potuje in okužijo se tisti, ki so na poti tega oblaka smrti. Kljub tej teoriji pa se je pojavljala tudi druga, bolj točna, in sicer da se bolezen prenaša s kontaktom med ljudmi, vendar ta ni ustavila drugih, še bolj eksotičnih teorij. Nadgradnja ideje o miazmi je bila ta, da se kuga širi, ker se je spridil sam zrak, ki sedaj ne podpira več življenja ljudi in drugih bitij, tudi ognja ne. Idejo, da je zrak nepovratno uničen so sicer kmalu zavrnil, so se pa strinjali, da je zrak onesnažen. Seveda je bila predlagana tudi teorija, da so kugo vzdrževali ljudje, ki so strupene hlape prenašali v posodah in jih odprli pred mestom, v katerem se je potem razširila kuga.

Tako lahko vidimo, da so tudi teorije zarote sestavni del krize ob epidemiji, saj je tudi danes na spletu mnogo objav, ki trdijo, da je covid-19 primer

uporabe bio-orožja, ali pa da so to novice, ki služijo temu, da bi prikrile vojaške podvige, kot na primer zbiranje ameriških vojakov v Evropi. Zanimivo je, da ko pomislimo na ljudi v srednjem veku, kako se soočajo s kugo, občutimo usmiljenje do njih, ki niso imeli sodobnega zdravstva in zdravil in jih je taka bolezen popolnoma zlomila. Vendar danes doživljamo podobno, kot so doživljali takrat. Kljub napredni medicini se moramo zateči k metodi, ki so jo uporabili tudi ob črni smrti, to je karanteni. Lahko vidimo, da kdor se noče odpovedati svobodi gibanja, druženja in opravljanja dela, lahko hitro doživi močan udarec, kot lahko spremljamo predvsem v ZDA in bomo na žalost lahko tudi v Veliki Britaniji, ki sta ukrepe uvedli z velikim zamikom v primerjavi z drugimi državami v Evropi.

Kuga je bila za svoj čas še dodatno uničujoča in zastrašujoča, saj je obstajalo več vrst bolezn. Najbolj pogosta je bila bubonska kuga, ki se je kazala z bulami na področju dimelj in vratu, ki so napovedovale smrt obolelega. Manj pogosta je bila pljučna

kuga, katere glavni simptom je bil kašljanje krvi, za katero je veljalo, da so žrtve običajno umrle v roku dveh dni. Tretja vrsta kuge, septična kuga, pa je človeka ubila skoraj takoj, ali pa je človek zaspal zdrav, zbudil pa se ni več. Zaradi različnih simptomov in potekov bolezni je bilo vedno težko določiti način širjenja te bolezni, vendar se raziskovalci strinjajo, da je bila glavna raznašalka bolha, ki se je prenašala predvsem s pomočjo podgan. Kljub temu pa sama odsotnost podgan ne bi preprečila širjenja kuge, saj lahko bolhe, ki so prenašale kugo živijo tudi mesec dni brez gostitelja in so se prenašale tudi z žitom in drugimi dobrinami.

Temni srednji vek je za mnoge oznaka za čas, ko je bilo človeštvo na nizki točki svojega obstoja in veliko vlogo za tako, sicer zmotno, prepričanje ima prav črna smrt. Bolezen je namreč za približno tretjino zmanjšala prebivalstvo Evrope, kar je danes nepredstavljivo. Morda pa ni več nepredstavljivo to, da lahko ena bolezen tako močno spremeni potek življenja celotnega sveta, kakor

je to storila črna smrt. Za trenutek si predstavljajmo, kako bi nam bilo, če ne bi vedeli, kaj povzroča bolezen covid-19. Da bi ne poznali mikrobiologije in učinka virusov na naše telo. Živimo v času, ko vemo, s čim se bori človeštvo, pa med nami vlada panika. Če pa bi bežali pred neznano boleznijo, ki jo navidezno povzroča zrak, ki ga dihamo, bi bilo življenje še bistveno težje in bistveno bolje bi razumeli ljudi, ki so živeli v 14. stoletju, ko je divjala črna smrt.

Vid Kastelic

ZAKAJ JE POTREBNO VELIKONOČNO ALELUJO ODPETI TRIKRAT ZAPORED?

Ko zjutraj pred velikonočno procesijo že vsa lačna čakam na začetek le te, mi gre pogostokrat po glavi vprašanje: zakaj je potrebno alelujo trikrat zapeti? Ali ni dovolj le enkrat? Očitno si je nekdo želel pokazati, kako visoko lahko poje in se zato aleluja odpoje na treh različnih

višinah. To bi bila lahko primerna razlaga otrok v prvih nekaj razredih, ki ne vedo, zakaj bi peli alelujo trikrat zapored. Zakaj točno je aleluja tolikokrat odpeta, pa ni bilo jasno tudi meni in zato sem se odločila, da poiščem vzrok, zakaj je temu tako.

Glede na to, da je aleluja velikonočna aklamacija, ki ima nalogo pozdraviti Vstalega, niti ni tako presenetljivo, da s tem začnemo velikonočno procesijo. Vzklik je lahko že sam po sebi samostojno dejanje, s katerim verniki sprejmejo in pozdravijo Gospoda ter s petjem izrazijo svojo vero. Beseda sama je sestavljena iz dveh besed, ki pomenita: slavite Boga. Prav zaradi tega bi lahko rekli, da je v tej besedi strnjena ideja našega življenja. Zato se je alelujo v bogoslužje uvedlo že zelo zgodaj, najverjetneje v času delovanja papeža Damaza (366-384), ki naj bi jo uvedel na pobudo svojega svetovalca svetega Hieronima.

Trikratna aleluja pa ima še dodaten pomen. Kot aleluja je izpoved našega krščanskega

veselja in je izpoved naše vere v skrivnost vstajenja, kamor naj bi bilo usmerjeno vse naše stvarstvo. Duhovnik pa jo odpoje trikrat zapored in vsakič je višja za en cel ton. Po notaciji bi se morala transponirati po pol tona navzgor, vendar se po dolgoletni tradiciji transponira po cel ton in zato začne en ton nižje, kot predpostavljajo note in se nato nadaljuje s pesmijo Zveličar naš je vstal iz groba. To je vsekakor zelo primeren začetek za slovenske procesije, saj se te za razliko od drugih držav odvijajo na velikonočno nedeljo zjutraj, večina ostalih držav pa ima v tradiciji procesijo na veliki petek, ko po mestih ne nosijo Vstalega, ampak velike kipe prizorov križevega pota in križanja. Trikratna aleluja tako predstavlja s svojo trojnostjo tri velike noči stvarstva. Prva velika noč je stvarjenje, druga je odrešenje človeštva in tretja bo ob koncu vseh časov, ko se bo Kristusovo vstajenje uresničilo tudi za vse nas. Sicer pa je napev odgovor na prav tako trikratni napev velikega petka: »Glejte les križa ...« To pomeni, da moramo svoje vsakodnevne

težave in napore izročati Bogu, ki nam bo le tako lahko pomagal pri reševanju le teh. Šele ko nam bo uspelo začutiti, da je v naših težavah navzoč tudi Kristus, nam bo tudi novica o Njegovem vstajenju nekaj pomenila in nam bo vedno znova sveža. Kot pravi Pavel: »Če pa smo s Kristusom umrli, verujemo, da bomo z njim tudi živeli.« (Rim 6,8).

Upam, da bo tudi letos v naših srcih odmevala velikonočna aleluja in to trikratna!

Ana Marinko

DUHOVNE DROBTINICE

Navsezadnje, zakaj bi jamral. Imam svoje prijatelje. (Sivček v Medvedku Puju, A. A. Milne)

Kljub preprosto povedani misli je imel Sivček kar prav. Prijatelji nam pogosto olajšajo težave, včasih že samo s tem, da nas poslušajo (kot bi psihologi strokovno rekli, nam ponudijo čustveno razbremenitev). Zdaj, med epidemijo, pa je še toliko bolj pomembno,

da nekako vzdržujemo stike. Pa imam sama včasih problem, ko se vprašam, kaj pa če grem neki osebi na živce, ima preveč dela in bi preveč motila ... In potem raje ne vzpostavim stika. A potem si rečem, kaj pa če druga oseba misli isto. Pa tudi piše »Zvest prijatelj je močna zaščita, kdor ga najde, najde zaklad« (Sir 6,14). Kako naj nekaj najdem, če ne iščem? In zberem pogum. Najhuje, kar se lahko zgodi, je, da me zignorira. Potem se naslednjič spet bojim. Ampak k sreči me en prijatelj nikoli ne ignorira, in sicer Jezus. Z njim spet zberem pogum za iskanje njega samega v drugih.

Ljudje potrebujejo upanje, ljudje potrebujejo ljubezen, ljudje potrebujejo zaupanje drugih ljudi. Ljudje potrebujejo ljubezen, da dobro živijo, ljudje potrebujejo vero v pomoč. (People need hope, ABBA)

Refren pesmi govori o tem, da potrebujemo upanje in ljubezen, da se imamo dobro, in da rabimo podporo drugih in zaupanje. Ne vem, ali je sploh treba, da tukaj kaj modrujem,

ker je tako preprosto. Vsak od nas vse to potrebuje in vsak od nas mora to tudi nuditi drugim. Drugače se enačba ne izide. Za zdaj pa ostanejo vera, upanje, ljubezen, to troje. In največja od teh je ljubezen (1 Kor, 13,13).

Veselite se s tistimi, ki se veselijo, in jokajte s tistimi, ki jočejo. (Rim 12,15)

Na tem mestu Sveto pismo poudarja pomembnost empatije. Spodbuja nas, da pogledamo sočloveku v oči in smo pozorni nanj in na njegova doživljanja. Zato mi pogosto ni všeč pretirano poudarjanje tega, da moramo biti veseli kristjani. Veseli že, seveda, a ne kar tako vsepovprek. Če nismo sposobni videti trpečega človeka in smo ob njem še veseli, še povečujemo njegovo trpljenje. Morda ga celo odvrnemo od vere, saj si lahko misli, da ni težko verjeti osebi, ki je tako vesela in očitno nima nobenih težav, a bi se v primeru takega trpljenja gotovo prav tako vprašala, zakaj Bog to dopušča. Da je v Cerkvi prostor le za tiste, ki nimajo v življenju nobenih problemov. Pa ni res, ravno takrat nam Bog lahko

najbolj pomaga, po molitvi ali pa po drugih ljudeh. Samo mi jim moramo pokazati, da smo tam zanje.

Neža Jakob

40 LET PEVSKE ZGODBE

Zgodba cerkvenega pevskega dogajanja v župniji Kodeljevo je tesno povezana z zgodbo najinega življenja - tako zelo, da morda najine zgodbe sploh ne bi bilo, če se ne bi začela pisati s približno desetimi leti najinega prepevanja v otroškem, mladinskem in mešanem pevskem zboru.

Pisalo se je leto 1980, ko sva bila še fant in dekle. Takratni župnik Alojzij Slavko Snoj naju je že eno leto prej navduševal za vodenje župnijskega pevskega zbora, ki so ga do takrat vedno vodili duhovniki ali bogoslovci. Vendar tedaj te odgovornosti še nisva upala prevzeti, saj sva bila kot nezrelo jabolko, ki lahko naredi več škode kot koristi. Bila sva skoraj najmlajša člana pevskega zbora - a to še

ni bilo »najhujše«. Bila sva tudi najbolj neresna člana pevskega zbora. Najstniška leta in sveža zaljubljenost je bila sicer najina »olajševalna okoliščina« za zamujanje pevskih vaj, nikakor pa to ni mogel biti temelj za pogum, da bi stopila pred zbor kot »nova avtoriteta«. Ta korak sva upala narediti šele eno leto kasneje, ko pevskih vaj že nekaj časa ni bilo več in je posledično izginila tudi bojazen, da bi lahko naredila več škode kot koristi. Pevci in pevke so začeli pogrešati pevske vaje in ena izmed njih, gospa Silva Devjak se je nekega dne ponovno ob-

rnila na naju s prošnjo za prevzem vodenja pevskega zbora. S tem se je marca 1980 začela pisati naša skupna zgodba.

Z veliko vnemo sva začela delati na najinem skupnem projektu. Pevci so naju sprejeli z odprtimi rokami in vesela sva, da je tako še dandanes. Seveda so tako kot v vsaki skupini med člani pevskega zbora sem in tja prisotni tudi malce »mešani občutki«, predvsem zaradi »zelo živahnega in močnega (beri nepopustljivega) dirigentovega temperamenta«.

Prvo leto smo peli še na koru ob starih orglah, a dolgoletna želja po novih orglah se nam je uresničila že kmalu - v letu 1981, ko smo na praznik sv. Terezije Deteta Jezusa slovesno blagoslovili nove Jenkove orgle in ob tej priložnosti s pevskim zborom zapeli Schubertovo mašo v G-duru samo ob spremljavi orgel.

V zbor so prihajali novi pevci in z novimi močmi smo se lahko lotili številnih novih in bolj zahtevnih projektov. V postnem času leta 1985 smo tako pripravili koncert z naslovom *Odrešenjska zgodba*. S tem

koncertom smo gostovali tudi izven naših meja, pri slovenskih rojakih v Selah na Koroškem. Tega smo bili še posebej veseli, saj nam je to omogočilo odhod v tujino, ki sicer v tistem času ni bil mogoč. Prvo nedeljo v maju smo se tako z avtomobili odpeljali čez mejni prehod Ljubelj v prelep kraj visoko nad Borovljami. Pot tja je tekla gladko - brez vsakih zapletov. Že med sveto mašo pa se je začela uresničevati slaba vremenska napoved in v treh urah je zapadlo trideset centimetrov snega. Mejni prehod Ljubelj in prav tako še številni drugi so bili kar naenkrat zaprti, naši

avtomobili pa so se - sicer s polnimi prtljažniki stvari, ki jih v Jugoslaviji takrat ni bilo mogoče kupiti, a žal brez nujno potrebnih snežnih verig - še cel dan s številnimi težavami počasi prebijali proti domu. Nekaterim je to uspelo šele proti jutru naslednjega dne. V Avstriji k sreči ni ostal nihče, saj bi sicer lahko imeli težave še z našo tedanjo oblastjo.

V istem letu je kodeljevska cerkev dobila nove zvonove in za njihovo slovesno blagoslovitev smo z zborom naštudirali Diabellijevo Pastoralno mašo, ki smo jo zapeli ob spremljavi orkestra. Na željo takratnega župnika gospoda Franca Škrabla smo morali izbrati čim daljšo mašo. Kaj takšnega smo v štiridesetih letih doživeli samo enkrat - razlog pa je bil v tem, da so mojstri le tako uspeli obesiti in usposobiti zvonove za zvonjenje že do konca slovesnosti.

V naslednjih letih je bilo še veliko podobnih slovesnosti in sodelovanja zlasti s pevskim zborom župnije Rakovnik. Eden izmed večjih skupnih projektov je bilo sodelovanje pri pripravi

slovesnosti ob posvetitvi beograjskega nadškofa msgr. Stanislava Hočevarja.

Štirideset let vodenja župnijskega pevskega zbora in petdeset let igranja orgel - dolga zgodba, v kateri je polno zelo različnih doživetij. Doživela sva obdobja, ko sva imela občutek, da nama zmanjkuje moči. Otroci so prihajali drug za drugim, potrebno je bilo povečati hišo in včasih je bilo res težko uskladiti vse obveznosti. V teh štirih desetletjih se je žal od nas poslovilo že veliko članov pevskega zbora, k sreči na njihova izpraznjena mesta vedno znova stopajo novi. Ti prinašajo mladost in zagretost, pevci prvih generacij pa še vedno pričujejo o zvestobi in vztrajnosti, kakršno je danes težko najti.

V tem času pa je bilo tudi veliko priložnosti, ko sva se skupaj veselila občutka, da najin trud ni zaman. Eno izmed takšnih posebnih doživetij je bila polnočnica leta 2003, pri kateri je naš pevski zbor sodeloval z New Swing Quartetom, RTV Slovenija pa je pripravil televizijski prenos te maše iz naše

župnijske cerkve. Požrtvovalnost članov pevskega zbora in ostalih sodelujočih, ki smo sicer »žrtvovali« svoj sveti večer za bolj doživeti sveti večer tistih, ki so spremljali polnočnico preko televizije, je obrodila sad in številne besede zahvale za lepo doživetje so poplačale ves vložen trud.

Zelo ganljivo je bilo tudi srečanje kodeljevskih pevcev z dr. Štefanom Ferenčakom jeseni leta 2002. V letih, ki jih je preživel najprej kot kaplan in kasneje kot župnik na Kodeljevem, sta cerkev in župnijsko občestvo vidno rasla - navzven in navznoter. Kljub številnim obveznostim je kot zborovodja ogromno svojih moči in časa posvetil pevske- mu zboru. To je bilo obdobje največjega razcveta zborovskega petja na Kodeljevem. In sadovi njegovega dela so ostali vidni vse do danes - tudi v naju.

Po njegovem odhodu na študij glasbe na Dunaj so se medsebojne vezi precej razrahljale, a po tridesetih letih smo na njegovo pobudo organizirali srečanje v Veržeju, na katerem smo lahko znova obujali spomine na

številne skupaj preživete trenutke. Z nami je bil kljub težki bolezni spet oktobra 2019 na praznovanju naše farne zavetnice ob stoletnici prihoda salezijancev na Kodeljevo. Ob koncu slovesnosti je bil sicer utrujen, a hkrati nadvse vesel in zadovoljen, da smo se lahko ponovno srečali. Takrat je še zadnjič prisluhnil petju svojih kodeljevskih pevcev in se veselil ubranosti njihovih glasov. Štiri mesece kasneje smo namreč dr. Štefana Ferenčaka v Veržeju pospremili na njegovo zadnjo pot.

Veliko spominov je povezanih s temi štiridesetimi leti. Človek se ob tem ponovno zave lepote številnih del cerkvene pevske literature, ki jih leto za letom spoznavamo in doživljamo skozi različne čase liturgičnega leta. Slovenci smo lahko upravičeno zelo ponosni na zapuščino naših skladateljev cerkvene glasbe, ki nam s svojo globoko izpovednostjo vedno znova pomaga v polnosti doživljati adventni in božični čas, postni in velikonočni čas, Marijina meseca maj in oktober ter številne praznike v času med letom.

In potem je tu še vrsta skupnih družabnih doživetij: Uskovnica, Koprivnik, Pohorje, sv. Višarje, sv. Primož nad Kamnikom - kraji, ki v naju budijo številne prečudovite občutke. Vse to so cilji enodnevnih ali večdnevnih izletov našega pevskega zbora, kjer v osrečujoči povezanosti preživljamo dneve, vikende ali počitniške dni. Ne da se opisati vsega, kar človek doživi v takšni skupnosti. Globoko doživete maše, zabavni večeri, sprehodi, pogovori in povsem posvetne zadeve, kot je recimo skupno pripravljanje hrane. Vse to je bogastvo, za katerega se je vredno potruditi, saj ga v današnjem svetu tako zelo primanjkuje. Zares sva neizmerno vesela in hvaležna, da so te vrednote v razširjeni skupnosti našega pevskega zbora lahko spoznavali tudi najini otroci.

Štiri desetletja so mimo in z njimi je v preteklost odšlo mnogo lepega. Nadvse lep pa je bil za naju tudi letošnji dvanajsti marec. Presenečenje, ki so ga kot zahvalo za najino delovanje pripravili najini pevci, jim je uspelo do popolnosti. Kot posebno znamenje doživljava tudi to,

da je naš pevski zbor sodeloval pri večerni sveti maši na ta dan - zadnji pred zaprtjem cerkva zaradi epidemije koronavirusa. S svojim petjem smo se namreč želeli še enkrat spomniti in zahvaliti pokojnemu dr. Štefanu Ferenčaku.

Velika noč 2020 ne bo takšna kakršne smo poznali doslej - povsem drugačna bo. Naš pevski zbor letos ne bo zapel vstajenske aleluje in številnih lepih velikonočnih pesmi. Iz srca pa vsem želiva, da bi bila Velika noč 2020 še bolj polna upanja, trdne vere v Vstalega in ljubezni do bližnjega. In naj naša srca veselo vzklikajo: ALELUJA.

Hvaležna Maja in Peter Rojko

FILMSKI VEČER: GREENBOOK

V naši župniji je med animatorji lepa navada, da se skoraj vsak mesec zberemo na skupnem filmskem večeru. Nekaj dni pred novim letom smo se tako zbrali v dvorani in si ogledali film *Green Book*. Film, posnet leta 2018 po resnični zgodbi, opisuje turnejo črnskega pianista Dona Shirley-a po ameriškem jugu. Predstavlja razvoj prijateljstva med dvema karakterno zelo različnima človekoma. Don Shirey kot prefinjen in zadržan umetnik in njegov šofer Frank Vallelong, osoren in klepetav Italoameričan. Zgodba, ki se je odvijala v 60. letih prejšnjega stoletja, tako opisuje prijateljstvo, ki je bilo za tisti čas v Ameriki skoraj neverjetno: prijateljstvo med belcem in črncem. Jazz pianist Don je navkljub svoji nadarjenosti še vedno obravnavan kot drugorazredni državljan. Tako film opisuje tudi problematiko rasizma na ameriških tleh nekaj desetletij nazaj. Režiser Petter Farrelly, sicer znan po svojih komedi-

jah, je tukaj združil občutljivo tematiko s humorjem na takšen način, da je film izredno očarljiv in sproščen in bi ga toplo priporočil v ogled.

Andrej Hočevar

USPOSABLJANJE SALEZIJSKIH ANIMATORJEV - VERŽEJ

V petek, 10. januarja, smo se animatorji s Kodeljevega odpravili v Veržej na usposabljanje salezijanskih animatorjev. Usposabljanja animatorjev se je udeležilo šest animatorjev iz naše župnije, trije smo spadali med pripravnike, trije pa so pripravljali usposabljanje. Pripravniki smo v manjših skupinah obdelali poučno temo, in sicer don Boskov vzgojni trinom vera, razum in ljubeznivost, ki so nam ga zelo dobro predstavili trije salezijanci: Klemen Balažič, Boštjan Jamnik in Rafo Pinosa. Zanimivo mi je bilo, ko smo spoznali konkretne primere, kako lahko te tri stvari uporabimo denimo na oratoriju pri vzgoji otrok. Na koncu

vikenda pa je imel Rafo zelo poučno predavanje o pedagogiki igre. Temi, ki smo jih obdelali, sta se mi zdeli zelo zanimivi in aktualni glede na to, da postajamo odrasli animatorji in kristjani. Vikend smo končali s sveto mašo, ki jo je vodil g. inšpektor Marko Košnik, ter se po kosilu vrnili na Kodeljevo. Osebo mi je bil vikend zelo všeč in poučen. Poleg vseh stvari, ki smo se jih naučili, ni manjkalo časa za zabavo. Veliko smo peli, plesali, igrali nogomet, družabne igre, odbojko ter se v glavnem imeli zelo dobro. :)

Ruben Furlan

BIRMANSKI VIKEND

Enega izmed januarskih vikendov smo birmanci preživeli v Moravčah, da bi se pripravili na birmo.

Vsi birmanci, birmanke, animatorji, animatorke, kuharji, kuharice ipd. smo se v petek popoldan zbrali pred cerkvijo. Bili smo pripravljene na odhod, a je seveda Grega zamujal. Ko je končno prišel, smo se lahko

odpeljali v Moravče. Ko smo prispeli do našega bodočega prenočišča, je sledila večerja: kaj pa drugega kot mlečni riž s kakavom. Po večerji so nam animatorji predstavili program, nato pa so sledile skrivalnice v temi. Po skrivalnicah pa umit, pa pit, pa spat (namerna rima). Ponoči so nam v sobo prišle sove. V soboto je sledila jutranja telovadba in nato zajtrk. Po zajtrku smo se pogovarjali, kakšna je naša vloga v družbi. Čez cel vikend smo se igrali »špik morilca«. Igra, ki kviri zaupanja med ljudmi, igra, v kateri se igralci odpovejo prijateljstvu za zmago. Kasneje je sledilo kosilo (nenamerna rima), po katerem je bil čas za igro. Med časom, ki smo ga preživeli zunaj, se je večino časa zdelo, kot da smo fantje edini prišli sem, saj se je zdelo, da so bile punce ves čas noter. Še dobro, da nam je psička Loti prišla krajšat čas in se igrat nogomet z nami. Tisto popoldne smo se odpravili na sprehod, po katerem smo imeli sadno malico, med katero smo gledali film, jupi!!!! Po filmu je večer potekal podobno kot petkov. Imeli

smo mašo, večerjo, igre, nato pa spet umit pa pit pa spat. V nedeljo dopoldne smo imeli sveto mašo, po kosilu pa smo se pripravljali za odhod domov. Vsem, ki so krivi za birmanski vikend, in vsem udeleženi sem hvaležen, saj smo se imeli res fajn.

Leon Rozman

SREČANJE MLADINSKIH PEVSKIH ZBOROV NA RAKOVNIKU

Župnijska pevska skupina Do tja ... ki ste jo lahko bolje spoznali v prejšnjih Vrtnicah, se je 9. februarja odpravila iz domače župnije na dolgo popotovanje, vse tja do Rakovnika namreč, kjer je potekalo Srečanje mladinskih pevskih zborov. Zdaj že tradicionalno poteka vsaki dve leti, letos pa je na njem sodelovalo več kot 300 mladih iz cele Slovenije.

Zbori smo se na srečanje začeli pripravljati že dolgo pred 9. februarjem; program celotne svete maše smo dobili že jeseni, skupno vajo pa smo imeli

že januarja. Na sam Veliki Dan smo se zbori na Rakovniku zbrali že okoli enajste ure, nekateri že prej (nekateri pa tudi kasneje :)), vajo pa začeli v dvorani rakovniške glasbene šole. Po dolgem času vztrajnega prepevanja je sledilo kosilo - pica - ob treh popoldne pa se je začela maša, pri kateri smo uporabili vse, kar smo se v nekaj mesecih in enem dopoldnevu naučili, za polepšanje svete Daritve. Tisti, ki jih na ta poseben dan ni bilo na Rakovniku, si čudovite pesmi lahko poslušajo na spletni strani www.donbosko.si, kjer so objavljeni vsi posnetki.

Osebno mi je bila celotna izkušnja zelo všeč. Zakaj mi ne bi bila? Vključevala je druženje, čudovite (nove) pesmi, hrano, ogromen zbor, v katerem mi je bilo v čast peti, in celo pevce moškega spola, česar na Kodeljevem nismo preveč navajene :). Res sem vesela, da sem bila lahko del tega velikega praznika in že komaj čakam na naslednje srečanje čez dve leti.

Lara Rozman

FILMSKI VEČER: PARASITE

Pisala se je sobota, 15. februar, ko smo se animatorji zbrali v dvorani pod župnijo in si pripravili prijeten filmski večer. Pripravili smo prigrizke in se namestili na nadvse udobne kavče. Skupaj smo si ogledali film z naslovom Parasite, ki je nastal pod vodstvom uveljavljenega korejskega režiserja Bong Joon Hoja. Izbira filma se je nanašala na letošnje Oskarje, kjer je ogledani film dobil kar štiri prestižne nagrade in se tako zapisal ne samo v zgodovino korejskega, temveč svetovnega filmskega ustvarjanja. Dogajanje sledi štiričlanski družini Kim, ki živi povsem na dnu korejske družbe in sanja o boljšem življenju. Rešitev se pojavi, ko sin dobi ponudbo prijatelja, da bi ga tekom leta nadomestil kot inštruktor angleščine v domovanju bogate družine Park. Ker se fantu to zdi odlična ideja, ponudbo sprejme in s tem svoji družini zapečati povsem novo usodo. Po umirjenem začetku se družina

zaplete v mnoge škandale in tako smo v naslednjih dobrih dveh urah priča tako komediji, drami, kriminalki, kot tudi trilerju. Konec je nepričakovan in človeka zagotovo ne pusti ravnodušnega, kaj več pa ne bom izdala. Povem lahko samo, da sem po ogledu filma raje kot hodila, domov tekla, prav tako pa je moj strah pred kletmi dobil povsem novo dimenzijo. Če vas je zadnji stavek zmedel in vam dal misliti, si za pojasnilo film oglejte kar sami. Priporočam!

Lana Rebrec

VEČER DRUŽABNIH IGER

V sredini januarja so v Polju organizirali že tradicionalni večer družabnih iger. S Kodeljevega smo se zbrali štirje animatorji. Sklenili smo, da bomo na leden večer za prevozna sredstva izbrali kar naša kolesa z večjimi ali manjšimi hibami - ponija, vijolično-mestno, cowboy kolo in gajbico. Večer se je začel sila zanimivo že samo zato, ker je eden od animatorjev zamujal.

Sklenili smo, da se bomo kar odpravili, pa nas bo že ujel s svojo gajbico. Na sredi poti smo ugotovili, da sploh ne zamuja on, ampak ostali trije, ker je tako hitel, da nas je prehitel po drugi poti. Čudna reč. Ko smo končno prišli do Polja, smo ujeli uvodno molitev, tam pa so nas pričakali še prigrizki, topel čaj in dobra družba. Cel večer smo igrali vse vrste družabnih iger. Ko smo ugotovili, da domov zamujamo že več kot pol ure, smo se poti nazaj lotili strateško. Nadji smo dodelili vijolično-mestno z zvitimi pedali, meni cowboy kolo s previsokim

sedežem, Ruben je dobil ponija s praznimi gumami, Vid pa je pristal na gajbici s sedežem pod kotom 45° in vprašljivimi zavorami. Čeprav se nihče od nas domov ni pripeljal s svojim kolesom, je bila naša pot nazaj (S)rečna, za kar se prav gotovo lahko zahvalimo tudi sv. Krištofu!

IGRA

Sliko kolesa poveži z njegovim pravim lastnikom! Pomagaj si z zgornjim sestavkom.

Monika Kepic

<p>vijolično-mestno</p> 	<p>pony</p> 	<p>cowboy kolo</p> 	<p>gajbica (slika je simbolična)</p>
<p>Vid</p>	<p>Nadja</p>	<p>Ruben</p>	<p>Monika</p>

IZLETNIK ZA SLADOKUSCE

IZLET NA DOVŠKO BABO

Po duši nisem zagrizen hribolazec, ljubši so mi drugačni raznoliki izleti, na vsake toliko časa pa celo meni ustreza povzpeti se malo višje. Sicer ne previsoko in pod določenimi pogoji, ki jim v večini človeška roka ne more ustreči, a kadar jim je vendarle zadoščeno, je izlet resnično fantastičen, recimo mu kar izlet za sladokusce. Kakšnega izmed njih bi rada podelila tudi z vami, saj sem prepričana, da vas prehojena pot, ne glede na vašo izbirčnost, ne bo razočarala.

Vzpon na Babo je bil že eden izmed njih. Pot od avta se je začela po makadamu mimo nekaj ličnih koč. Tudi nadaljevala se je tako in se vzpenjala vedno višje. Pričakovati je bilo lepo, sončno vreme, kar je sicer v zgodnjespomladanskih dneh lahko zavajajoče in se hitro oblečeš premalo ali preveč. Hitro sva ugotovila, da sva oblečena preveč, saj je sonce že dobro grelo. Po nekaj trenutkih oklevanja se odločiva

bunde vseeno pustiti za drevesom, upajoč, da naju na vrhu ne bo pričakal veter. Tudi sončna krema ni bila odveč. Pot se tako nekaj časa prav prijetno vije po gozdu navzgor, kmalu jo pokriva sneg, še vseeno je bilo za kratke rokave, gozdna senca tu in tam pa je prav prijala, kot v poletnih mesecih. Ob poti pričaka voda za napolnitev zalog ter za osvežitev. Pot te naposled pripelje iz gozda do travnikov in koč, odpre se prelep širok pogled na zasneženo zahodno lice Julijskih Alp. Od koč do vrha sledi še kratek, približno 30 minutni vzpon, tokrat po zasneženem travniku do vrha Babe. Na vrhu se, hočeš nočeš, naužiš čudovitega razgleda na naše in sosednje hribe. Z vrha namreč gledaš že na avstrijsko stran. Ob malici sem bila seveda deležna še učne ure vseh Julijskih vrhov, ki so z vrha Babe kot na dlani. Ker ni pihalo, je bilo prav prijetno dlje časa posedeti in opazovati. Izlet je odličen za šolske otroke in vse navzgor, kot prijeten dopoldanski izlet, ki se lahko zaključi še z obiskom Kranjske Gore ali kot popoldanski rekreativni izlet.

Manca Marinko

URBANE LEGENDE - POGOSTE ZMOTE

Ko v družbi razlagamo o kakšnem pripetljaju, radi pretiravamo do te mere, da je zgodba bolj zanimiva (»za zgodbo«), ali pa priredimo kakšne malenkosti, da je razlaga bolj preprosta in se tako sliši bolj verjetna. Pri tem ponavadi res ne naredimo nič slabega, saj so naše zgodbe hitro pozabljene.

Veliko daljnosežnejše zmote pa se pojavijo, ko se kaj takšnega zgodi vplivnim posameznikom, časopisom ali organizacijam. Če se njihovih trditev ne preveri nemudoma, se lahko njihova trditev razširi tako hitro, da se celo pozabi, od kje je prišla, in ker je nova razlaga bolj privlačna od resnice, preide v splošno znanje - urbano legendo. V tem članku bom omenil nekaj znanih, zanimivih legend in takih, za katere ste gotovo misli, da so res, a niso.

- Morda najbolj znan mit mimo katerega ne moremo, je, da je Kitajski zid edini človekov, z Lune viden, dosežek. Ne le, da ga iz vesolja ni moč videti s

58

prostim očesom, imamo mnogo drugih objektov, ki bi jih lažje opazili.

- Kot zgled majhnega človeka, ki je veliko dosegel, bomo takoj ponudili Napoleona, ki pa v resnici za svoje čase ni bil majhen. Meril je 170 centimetrov, kar je bila takrat običajna velikost, majhen se zdi le, ker ga na slikah vidimo ob njegovih osebnih stražarjih, ki so bili za svoje čase prave gorile.

- Sploh kristjani se radi zgražamo nad božičkom, ki ga je izumila Coca Cola za komercialne namene. V tem je sicer zrno resnice, res je, da ga je Coca Cola uporabljala v svojih odmevnih reklamah, vendar je bil v tistem času rdeči božiček že dobro poznan lik. Čeprav ga Coca Cola ni izumila, so ga vendarle izumile druge organizacije z enakim, komercialnim, namenom.

- Če je kakšen otrok slab v matematiki, se ga že potolaži, češ, da je bil tudi veliki Albert Einstein prav slab v matematiki. To je pravzaprav kar najbolj v nasprotju z resnico, saj je

bil Einstein izjemno dober v matematiki, kar se odraža tudi v njegovem delu. Nasprotno pa nekaterim ljudem pripisujemo nadnaravne moči, čeprav jih nimajo, en tak primer je fotografski spomin. Obstajajo ljudje z izjemnim spominom, ni pa ljudi, ki bi si stvari zapomnili tako, kot si jih fotoaparati. Če že govorimo o možganih, omenimo še, da ni res, da uporabljamo le desetino možganov, ko smo budni. Res je, da je v vsakem trenutku aktivna le desetina nevronov, vendar pa jih je za normalno delovanje potrebnih mnogo več.

- Svet živali je prava zakladnica napačnih prepričanj: da so biki posebej občutljivi na rdečo barvo, da so netopirji slepi, da je spomin zlate ribice dolg le nekaj sekund, da ti strigalica zleze v uho in preščipne bobenček, da v spanju večkrat pojemo pajke, da po znanstvenih teorijah čmrlji ne bi smeli leteti, da žabe ne pobegnejo iz lonca, ki ga počasi segrevaš ... Če prerežeš deževnika ne nastaneta dva, razen pri redkih vrstah, res pa je, da del, ki ima glavo, ponavadi preživi.

Bogomolke so v resnici bolj enakopravne kot mislimo. Res je, da samice včasih po parjenju požrejo samca, vendar to enako pogosto počnejo tudi samci.

- Tudi o fizikalnem svetu imamo mnogo napačnih prepričanj. Črne luknje ne posrkajo vsega, kar se jim približa, najbolj pogosto objekti krožijo okoli njih, tako kot krožijo planeti okoli Sonca, je pa res, da ni povratka, ko si enkrat preblizu črni luknji. Zanimiva je teorija, da je steklo v resnici tekočina, le da je zelo viskozna (podobna medu) in zato teče izjemno počasi, dokaz za to naj bi bila okna v starih katedralah, kjer je na dnu oken steklo debelejšje. V resnici je steklo pri sobnih temperaturah povsem trdno, stečena okna na katedralah pa so nastala, ko so jih vlivali in je bilo steklo še vroče. Je pa res, da lahko steklo kaže take lastnosti pri višjih temperaturah in skriva veliko skrivnosti, ki je še vedno ne razumemo dobro. Letni časi niso posledica tega, da bi bila Zemlja včasih bližje in drugič dlje od Sonca, pravzaprav smo pozimi najbližje Soncu! Letni časi so posledica nagiba Zemlje, ki spr-

eminja kot, pod katerim prejemo sončne žarke. Tudi ni res, da lahko kolo vozimo naravnost zaradi ohranitve vrtilne količine, da nova 5G omrežja škodljivo vplivajo na ljudi in živali, da so mikrovalovke rakotvorne ali da se na severni in južni polobli voda v lijaku zvrtniči v nasprotnih smereh.

- Šport, prehrana in kuhanje so naslednja velika zbirka zmot in vsebujejo mnogo tem, ki niti še niso bile zadovoljivo potrjene ali ovržene. Med športniki velja prepričanje, da se je po treningu dobro raztegniti, ker to zmanjšuje »muskl fiber«, mnogi viri pa pravijo, da to ni res. Vegetarijancem ni potrebno zauživati nikakršnih dodatkov, da bi nadomestili beljakovinski primanjkljaj, v resnici je v običajni prehrani brez mesa povsem dovolj vsakovrstnih beljakovin.

- Angleška Wikipedija je v nasprotju s prepričanjem nekaterih učiteljev zanesljiv vir, razen na področjih, kjer se ljudje ne strinjajo.

Jakob Robnik

ANEKDOTA

Tole anekdoto sem prebral že nekaj let nazaj. Ne vem kje, ampak ... meni je bila všeč, simpatična. Napisal jo bom po spominu.

Bilo je nekje v Afriki, angleški koloniji, pred mnogimi leti. V nekem kraju je bil misijonar in oznanjal Kristusov nauk in počel zraven še vse, kar spada k »misijonarjenju«. Z domačini se je odlično razumel, vladalo je obojestransko zaupanje. In ker je bila pač Afrika, so bili domačini temu primerno oblečeni. Bolj ne kot ja in tako so ženske imele samo daljša krila, zgoraj so bile brez ... Afrika pač.

Nekega dne pride k njemu guverner te kolonije in mu naznani, da bo prišla na obisk visoka delegacija iz Anglije. Popeljali se bodo malo naokrog in bilo bi lepo, če bi jih domačini prijazno pozdravljali ob cesti. Ampak Angležem kot velikim moralistom bi bilo neprijetno gledati žensko goloto, pa čeprav samo do pasu in zato naj ubogi misijonar nekako poskrbi,

da bodo ženske pokrile svoje prsi.

Misijonar ves razburjen odhiti do vaškega poglavarja in mu razloži situacijo ter potarna glede zadrege ... In poglavar ga potolaži rekoč, da bo že uredil zadevo - saj je vendar poglavar!!!

Kot sem že omenil so domačini in misijonar živeli v prijetnem sožitju, zaupanju in tako je vso skrb z velikim olajšanjem prepustil poglavarju.

Prišel je dan, ko je delegacija prispela in se nato tudi popeljala naokrog pogledat kako se kaj živi v njihovi koloniji. Misijonar je zaradi obilice dela nekoliko zamujal in zadnji trenutek prišel do ceste, ob kateri so stali poglavar, vaščanke in vaščani. Ves presenečen in zbezan vidi domačinke še vedno samo v krilih. Ko pa je delegacija peljala mimo so ženske veselo dvigovale krila in tako pokrivalo svoja gola oprsja ...

M. R.

RECEPT

KORENČKOVA POTICA:

Testo:

1/2 kg bele moke,

2 celi jajci,

5 dkg putra,

4 dkg kvas,

5 dkg sladkorja,

vanilin sladkor, bio limonina lupinica, sol,

cca 1,5 dl tekočine (mleko)

V posodo presejemo moko, dodamo kvasec (v 0,5 dl toplega mleka, 1 žlička sladkorja, 1 žl. moke in kvas- zmešamo in počakamo, da malo naraste), sladkor, jajca, vanilin sladkor, limonino lupinico, sol, postopoma med mešanjem dodajamo toplo mleko in maščobo. Ugnemo primerno gosto testo (ne stepamo preveč, saj lahko testo postane plemenito napolnjeno z zrakom, med vzhajanjem postane preveč rahlo, zato ni sposobno nositi teže nadeva ... in potem nam nagaja pri peki). Torej le toliko mesimo, da testo

postane po površini gladko in elastično v sredini ter odstopi od posode, v kateri mesimo testo. Pokrijemo s pvc folijo, ki nam zadržuje vlago in toploto ter vzhajamo cca 1 h.

Nadev:

50 dkg sveže korenje,

10 dkg sladkor,

8 dkg maslo,

8 dkg sladkor

5 dkg mleti praženi lešniki,

5-10 dkg piškotne drobtine,

1 jajce

cimet mleti, klinčki mleti,
vanilin, bio limonina lupinica,
višnjev/češnjev liker

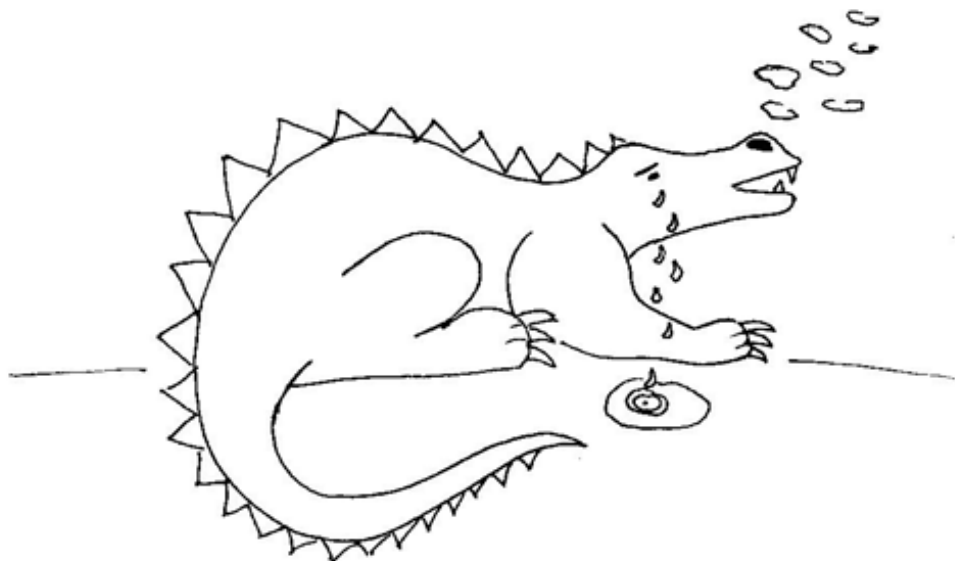
Olupljeno korenje naribamo in ga skuhamo v majhni količini vode, ki smo ji smo dodali 10 dkg sladkorja. Kuhamo toliko časa, da vsa tekočina izpari, nato ga ohladimo. Posebej penasto umešamo 8 dkg masla in 8 dkg sladkorja, dodamo jajce, cimet, klinčke, vanilin, lim. lup, primešamo odcejeno korenje, liker, namažemo po testu,

potresemo z mletimi praženimi lešniki in piškotnimi drobtinami. Trdo zavijemo, položimo v namazan model (s trdo maščobo in obsujemo z ostro moko), s kitajsko palčko prebodemo do dna, vzhajamo cca 1h, pred peko premažemo testo z zmesjo mleka in jajc, pazimo, da ne zapolnimo luknjic.

Pečemo cca 45' - 60' na 180 °C. Po 20' lahko po potrebi zmanjšamo °C.

Vse sestavine, testo in nadev so za pol kile moke.

Alenka Zadravec

ZMAJ JOKAJ

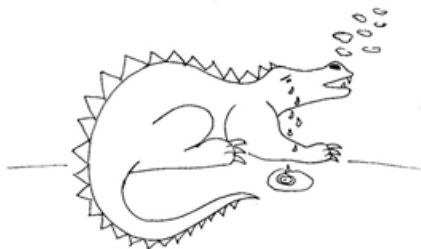
Nekoč, pred davnimi časi, za devetimi gorami in devetimi vodami, je živela kraljična Mojca. Njena mama je bila kraljica Mica in njen oče je bil kralj Janez. Bila je prav taka kot mora biti prava kraljična: dobra, pridna, imela je dolge zlate lase, dolgo roza obleko in majhno roza krono na glavi. V kraljevi družini so se imeli radi in ker so se imeli radi, je bilo vsem v njihovem kraljestvu lepo.

Nekega dne pa je v njihovo kraljestvo priletel zmaj Jokaj. Nihče ni vedel od kod je prišel. Toda to ni bil navaden zmaj, tak, ki bruha ogenj ali ugrabi kraljično, kot smo navajeni iz pravljic. Ta zmaj ni bruhal ognja ampak jok in stok. Kamorkoli je prišel, je stokal in jokal in tečnaril. Vsakič, ko je globoko zapuhal zaradi silnega joka, so zajokali tudi vsi, ki so bili takrat pred zmajem Jokajem. Kmalu je jokalo pol kraljestva. In ker so jokali in stokali, niso mogli ne delati, ne jesti, ne spati.

Tudi kraljična Mojca je srečala zmaja Jokaja, ko se je iz radovednosti nekega dne izmuznila iz gradu v mesto. Kmalu je prijokala in pritarnala nazaj na grad. Od takrat na gradu ni bilo več miru in dobre volje.

Kralj Janez je pozval vse viteze svoje dežele, naj napodijo ali kako drugače premagajo zmaja Jokaja. Prišlo je veliko vitezov,

toda vsi so odšli jokajoč in stokajoč. Niso se namreč mogli približati zmaju, ne da bi jih prej zajel njegov stok in jok. Ljudje pa so še kar jokali in kralj Janez ni več vedel, kaj bi.

O zmaju Jokaju pa je slišal tudi gosji pastir Toni, ki je pasel gosi v gorski vasi, daleč od mesta. Toni si je želel ogledati svet, bil je pogumen in dober fant, zato se je odločil, da bo še on poskusil svojo srečo. Tako je Toni vzel svojo popotno palico, si zapel in zavriskal in krenil na pot.

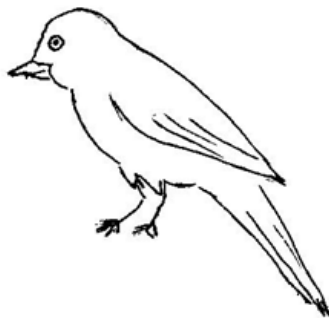
Najprej je prišel v velik teman gozd, ki mu ni bilo videti konca. Dolgo je hodil in kmalu se je zmračilo. Toni se je ulegel pod drevo in že skoraj zadremal, ko je zaslišal tenek glasek: »Toni, Toni, pomagaj!«. Bil je pajkec Matija. Revežu se je nožica zataknila v lubje velikega hrasta in ves dan se je že trudil, da bi se rešil. Toni se je zdrnil in

rešil ubogega pajkca. Ta je še zaklical »Hvala, Toni!« in izginil med suhim listjem. Toni pa se je ulegel nazaj na mehak mah in sladko zaspal.

Drugi dan je Toni končno prišel iz gozda. Hodil je med polji in se pogovarjal s kmeti. Vsakega je vprašal, kje je zmaj Jokaj. Toda kmetje so le zmajevali z glavami in bili veseli, da se zmaj v njihovi vasi še ni prikazal. Takrat pa je Toni ob cesti zagledal jokajočo družino. Povedali so mu, da se pišejo Veselko in da so zmaja srečali ravno prejšnji dan, ko so odhajali iz mesta. Toni jih je poskušal potolažiti, vendar ni šlo, zato se je od njih poslovil in se napotil proti mestu. Polja so bila velika in mesto daleč, zato ga je kmalu ujela noč. Tokrat se je ulegel pod velik grm in spet

skoraj že sladko zaspal. Takrat pa se je oglasil tenek glasek: »Toni, Toni, pomagaj!«. Bila je ptička Marička, ki so ji poredni pobalini pometali vsa jajca iz gnezda. Toni je brez besed vstal in ji nežno pobral vsa jajca ter jih vrnil v gnezdo. Ptička Marička je zaščeбетala: »Hvala!« in odletela gret svoja jajca. Toni pa se je dobre volje ulegel nazaj pod grm in zaspal.

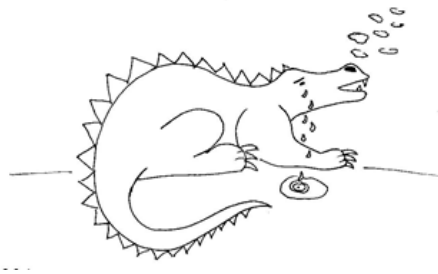

Ko se je Toni naslednji dan zbudil, je bilo že pozno. Zato se je kar hitro odpravil proti mestu. Proti večeru je prispel do mestnega obzidja in stopil skozi mestna vrata. Kar je videl v mestu pa je bilo zelo žalostno. Vsak, ki ga je srečal, je jokal in stokal. Sklenil je, da bo zmaja Jokaja poiskal takoj naslednje jutro. Tisto noč se je odpravil v krčmo in tam najel sobo. Ker

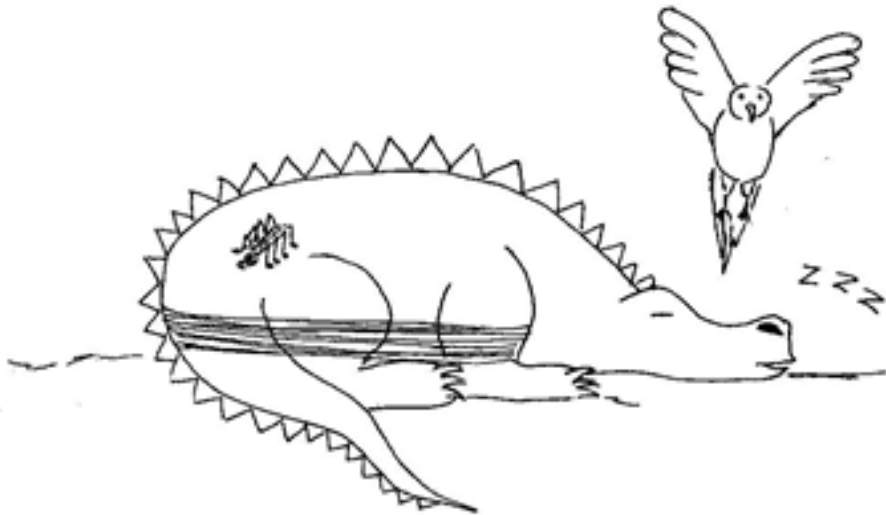
je bil utrujen, je hotel takoj zaspati. Z mestnih ulic se je slišal glasen jok, saj meščani tudi ponoči niso mogli prenehati jokati. Ko je tako buden ležal v postelji, je zopet zaslišal tenek glasek: »Toni, Toni, pomagaj!«. Tokrat je bila miška Kata. Njena sestra je padla v vedro vode in ni mogla ven. Toni je zopet vstal in potegnil majhno miško iz vode. Miška Kata se je še zahvalila, potem pa švrknila v najbližjo mišjo luknjo. Toni si je nato naredil zamaške za ušesa, da ga jok ni motil, in sladko zaspal.

Zgodaj zjutraj naslednjega dne je toni vstal in se odpravil iskat zmaja Jokaja. Krčmar mu je povedal, da so zmaja nazadnje videli v okolici gradu in tako se je najprej odpravil tja. Prvo kar je Toni na gradu zagledal, je bila kraljična Mojca, ki je na balkonu jokala in tarnala, ker njeni čevlji niso bili več tako novi kot prejšnji dan. Toniju je bila kraljična sicer všeč, vendar se mu je zdela tudi precej tečna. Zavil je okoli grajskega zidu in zagledal zmaja Jokaja, ki je že navsezgodaj jokal in tulil. Toni se je hitro skrila za skalo, da ga zmaj ne bi opazil.

Začel je premišljevat, kaj naj stori. Takrat so se izza skale prikazali pajkec Matija, ptička Marička in miš Kata. Rekli so: »Ti si pomagal nam, mi bomo pa tebi. Poglej, zmaj Jokaj opoldne zaspil. Takrat bo Matija zmaju Jokaju s svojo pajčevino zvezal

noge, da ne bo mogel vstati. Ko se bo zbudil, bo ptička Marička žgolela tako glasno, da zmaj ne bo mogel slišati, kdaj se mu boš približal. Miška Kata pa je sinoči, ko je iskala hrano po hišah, slišala od modrega starega moža, da tako tečnobo, kot je zmaj Jokaj, lahko premaga samo smeh in pa to, da ga nekdo prijazno poboža. To pa boš moral storiti sam, Toni.«

Tako so počakali, da je zvon v cerkvenem zvoniku odbil pol-dne in je zmaj Jokaj zadremal. Takrat je pajkec Matija začel s svojo pajčevino vezati zmaju noge. Ravno je končal, ko se

je zmaj zbudil in takoj začel jokati. Takrat je priletela ptička Marička in žgolela tako močno, da se še zmajevega stokanja ni več slišalo. Med tem je Toni skočil zmaju na hrbet in mu na uho začel praviti: »Lažeš, kradeš bolhe ješ, v šolo hodiš nič ne veš...(naprej znajo otroci iz vrtca)« Toni se je zraven iz srca smejal. Poleg tega je zmaya prav posebno prijazno in nežno božal po vratu. Zmaj je zarjul in se začel premetavati, vstati pa ni mogel, ker je bil zvezan. Toniju tudi ni mogel do živega s svojim jokom, saj mu je čepel na hrbtu za glavo. Tako ga je Toni božal toliko časa, dokler

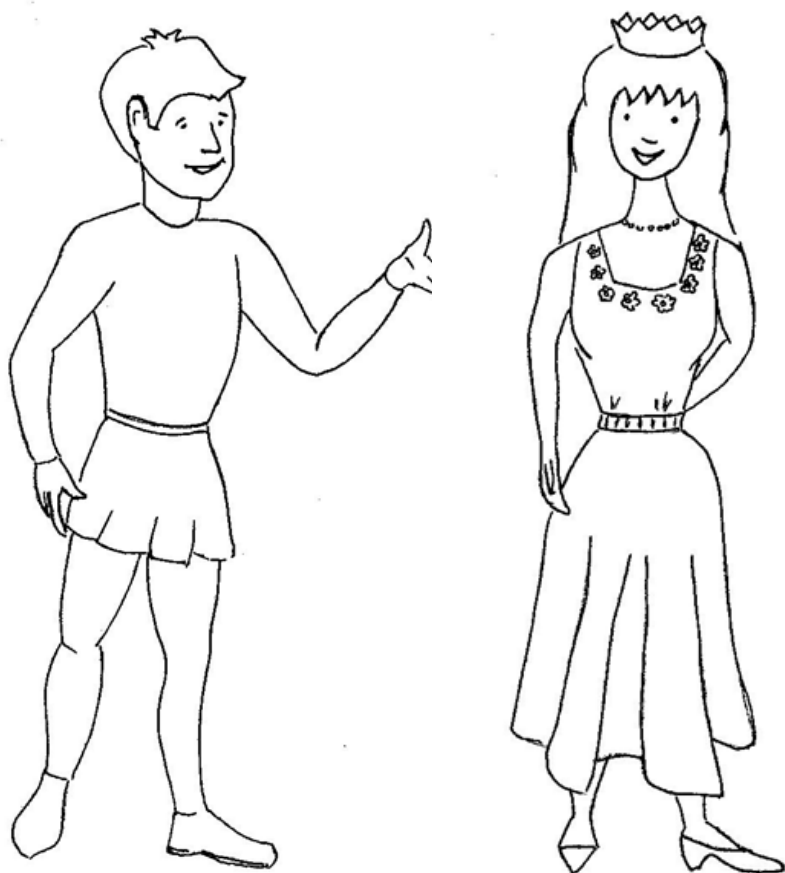
zmaj ni obljubil, da bo odšel iz dežele. In ko ga je Toni izpustil, je takoj besno odletel in se ni nikoli več vrnil.

Tisti trenutek, ko je zmaj zapustil deželo, sta tudi ljudi zapustili žalost in tečnoba. Kralj Janez in kraljica Mica sta se Toniju lepo zahvalila in mu dala kraljično Mojco za ženo. Ta je bila Toniju takoj zelo všeč, saj se je izkazalo, da je jok popustil in je bila kraljična zdaj

vsaj tako dobrovoljna kot Toni, če ne še bolj. Svatba je bila tudi vesela in živeli so srečno do konca svojih dni, če ne živijo še danes.

Mi pa le pazimo, da ne bomo spustili zmaja Jokaja v svojo deželo. Če pa že pride, mi poznamo zdravilo. Smeh, prijaznost in dobra volja preženejo vsak jok in tečnobo.

Mateja Jakob

KAZALO

UVOD	2	ZAKAJ JE POTREBNO VELIKONOČNO ALELUJO ODPETI TRIKRAT ZAPORED?	43
ŽUPNIKOVO PISMO ŽUPLJANOM V ČASU EPIDEMIJE	3	DUHOVNE DROBTINICE	45
KRIŽEV POT	7	40 LET PEVSKE ZGODBE	46
RELIGIJA IN ZDRAVJE	15	FILMSKI VEČER: GREENBOOK	52
“DOBRI KRISTJANI IN POŠTENI DRŽAVLJANI”	19	USPOSABLJANJE SALEZIJSKIH ANIMATORJEV - VERŽEJ	52
POSTNE PREIZKUŠNJE	21	BIRMANSKI VIKEND	53
KAJ MI POMENI BITI MLAD	24	SREČANJE MLADINSKIH PEVSKIH ZBOROV NA RAKOVNIKU	54
FIAT MIHI, OBTOŽNICA ALI HVALNICA	26	FILMSKI VEČER: PARASITE	55
DUHOVNOST VESELJA IN UPANJA VELIKE NOČI	30	VEČER DRUŽABNIH IGER	55
LUDWIG VAN BEETHOVEN	34	IZLETNIK ZA SLADOKUSCE	57
NIKO GRAFENAUER	36	URBANE LEGENDE - POGOSTE ZMOTE	58
KAJ PA VI POJETE?	38	ANEKDOTA	60
PRILOŽNOST ZA RAZUMEVANJE ZGODOVINE	40	RECEPT KORENČKOVA POTICA	61
		ZMAJ JOKAJ	63

Za **SVETI KRST** Vašega otroka se dogovorite z domačim župnikom. Na srečanje prinesete izpisek iz rojstne matične knjige in družinsko knjižico, ki ste jo prejeli ob cerkveni poroki in izjavo o botrstvu. Na srečanju se bomo poglobili v pomen in potek zakramenta svetega krsta, zato so na srečanje vabljeni tudi botri.

BOTER pri krstu ali birmi je lahko odrasel in zgleden katoličan. To pomeni, da je prejel zakramente (krst, spoved, obhajilo, birmo, cerkveno poroko), redno hodi k nedeljski sveti maši in ne živi v izven-zakonski skupnosti.

Za **ZAKRAMENT SVETE POROKE** se oglasite v domači župniji vsaj dva meseca pred poroko, da uredimo predporočni zapisnik. Zanj potrebujete krstno-samski list, ki ga dobite v župniji Vašega krsta in ne sme biti starejši od šestih mesecev. Pred poroko morate opraviti tečaj priprave na zakon (tečaj za zaročence). Na drugem srečanju se pripravimo na potek obreda poroke. Pred poroko je zelo priporočljivo, da oba zaročenca opravita tudi zakrament svete spovedi.

Za **POGREB** Vašega dragega pokojnika se najprej dogovorite na Žalah, potem pa se oglasite v župniji, v kateri je pokojnik živel. S seboj prinesete dokumente o pokojniku, Z župnikom se boste pogovorili o poteku krščanskega pogreba. Ob pogrebu se priporoča, da se za pokojnika darujejo pogrebna sveta maša, sveta maša 7. dan po pogrebu in sveta maša 30. dan po pogrebu. Prav tako se priporoča, da se za pokojnika daruje sveta maša vsaj enkrat letno (na obletnico smrti). Namesto cvetja in sveč na grob lahko darujemo za svete maše, za potrebe cerkve ali druge dobrodelne namene.

OBHAJILO ZA BOLNIKE se deli na prve petke v mesecu. Če želite opraviti sveto spoved, prejeti sveto obhajilo ali zakrament **BOLNIŠKEGA MAZILJENJA** na domu pokličite župnika. Prav tako pa se lahko z župnikom dogovorite za reden mesečni obisk na domu.

izdala: **ŽUPNIJA LJUBLJANA - KODELJEVO**
Ob Ljubljani 34, 1000 Ljubljana
odgovarja: Grega Valič, SDB
telefon: 041 261-870
e-pošta: zupnija.kodeljevo@gmail.com
spletna stran: kodeljevo.donbosko.si
oblikoval: Primož Antloga

ŽUPNIJSKA PISARNA

Uradne ure so v torek, sredo in četrtek od 14.00 do 15.00 ure in vsak dan po sveti maši. Po dogovoru se lahko oglasite tudi izven uradnih ur.

SVETE MAŠE

med tednom: 7.30 in 19.00

(ob ponedeljkih je samo večerna sveta maša)

ob nedeljah: 8.30, 10.00 in 19.00